

Gün-Xəbər

Prezident Samuxa yeni icra başçısı təyin edib

Alı İbrahim oğlu Qocayev Samux Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilib.

Prezident İlham Əliyev bununla bağlı Sərəncam imzalayıb.

Prezidentin digər Sərəncamı ilə Firdovsi Şahmirzə oğlu Əliyev Samux Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilib.

Bakı İH-in keçirdiyi tenderin "qalibi"nin dövlətə vergi borcu var

Bir müddət əvvəl "tenderlər kralı" kimi nam salan "Star Konstruktion-12" QSC-nin dövlətə külli miqdarda vergi borcu olduğu üzə çıxıb.

Şirkətin hazırda 4 milyon 239 min 661 manat 49 qəpik vergi borcu mövcuddur.

Nizamnamə kapitalı 2050 AZN olan "Star Konstruktion-12" QSC-nin qanuni təmsilçisi MİRSAHİB BAYRAMOV ATAMALI OĞLUDUR.

Şirkətin hüquqi ünvanı Bakı şəhəri Binəqədi rayonu, Binəqədi şossesi, ev 53-dür.

Şirkətin adı bir müddət əvvələ kimi, Bakı şəhərinə məxsus milyonluq əsas tenderlərinə qalib kimi çəkilib.

Xatırladaq ki, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı 2018-ci ildən Eldar Əziz oğlu Əzizovdur.

"ZƏNGƏZUR DƏHLİZİ BİZİM ÜÇÜN CƏLBEDİCİLİYİNİ İTİRİB"

"İranla razılığa gəlmişik"

"Azərbaycanın Zəngəzurla bağlı ərazi iddiası yoxdur".

Bunu Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Prezidenti Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev "Politico" nəşrinə açıqlamasında deyib.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl Avropanın "Politico" nəşri Amerika diplomatiyasının rəhbəri Antoni Blinkenin konqresmenlərlə görüşündə guya Azərbaycanın Ermənistanla mümkün hücumu barədə xəbərdarlıq etdiyi barədə məqalə dərc etmişdi.

Rüşvətxorluq «müalicə» olunmur

Azərbaycanda rüşvət halları çox yüksəkdir

Səh.3

Hələ gediləsi çox uzun yolumuz var

İnkişafın təməli təhsil, davamı isə təcrübədir

Səh. 5

Qaynayan dünyada bizim yerimiz...

Rusiya dünyanın ən etibarsız dövlətidir

Səh. 6

Paris İrəvana raket göndərir: sərhəddə hücum planı bu gün rəsmiləşəcək

Bu gün Paris və İrəvan hərbi müstəvidə saziş imzalayacaq: müqaviləyə əsasən, Ermənistan Fransanın silahları, xüsusilə zenit-raket kompleksləri verəcək;

Fransanın müdafiə naziri Sebastyan Lekornü bildirib ki, "Ermənistan öz mülki əhalisini qorumaq və sərhədlərini mühafizə etmək imkanına malik olmalıdır. Bu məqsədlə biz Ermənistanın hava məkanının müdafiəsini təmin etməyə imkan verəcək saziş imzalayacağıq və Ermənistanın Fransa istehsalçılardan silah almasını rəsmiləşdirəcəyik".

Cənubi Qafqazda maraqlarını İrəvan üzərindən dikte etməyə çalışan Fransanın ilkin hədəfi Rusiyaya Ermənistanı sınıqlandırmaqdır. Bu məqsədlə Rusiyanın Ermənistanın "təhlükəsizliyinin təmin edilməsi"ndəki rolunu almaq istəyir. Paşinyanın Strarburqda son çıxışı da o deməkdir ki, Ermənistan "təhlükəsizlik müttəfiqlərini" dəyişmək niyyətindədir. Lakin bu necə baş verəcək, Ermənistan Rusiyadan və KTMT-dən necə imtina edəcək?

2021-ci ildən indiyə qədər rəsmi İrəvan bunun üçün "bəhanə" toplamaqla məşğuldur, hərçənd, yeni və daha ciddi hadisə baş verməlidir ki, Ermənistan hakimiyyəti KTMT-dən çıxmaq – Rusiyadan imtina etmək üçün həm Moskvanı "fakt qarşısında" qoymalı, həm də daxili ictimai rəyde addımını əsaslandırmaqla, ictimai dəstək əldə etməlidir.

Bu, yalnız Ermənistan və Azərbaycan sərhədində növbəti və qanlı eskalasiya ilə mümkün ola bilər. Və belə ssenaridə İrəvan Rusiya və KTMT-yə qarşı ittihamlarını yeniləmək, son addımı atmaq imkanı qazanacaq. Bu baxımdan, Fransanın Ermənistanı verdiyi silahların Azərbaycana təhvil verəcəyi, sərhəd toqquşmasında istifadə ediləcəyi bellidir.

Qarabağda erməni separatizminin ləğvindən sonra Qərbdə "Azərbaycanın Ermənistanı hücum hazırlığı" haqda aparılan siyasi-informasiya kampaniyası da bu kontekstdə təsadüfi deyil. Mümkündür ki, Cənubi Qafqazda yeni cəbhə açmaq planı qüvvədədir və eskalasiya ssenarisindən öncə beynəlxalq ictimai rəyi formalaşdırırlar.

Asif Nərimanlı

David Camalyan: "Fransa ilə hərbi əməkdaşlıq İrəvana ciddi ziyan vuracaq"

"Fransa ilə hərbi əməkdaşlıq Ermənistanı o qədər də böyük fayda verməyəcək, əksinə, İrəvanla Moskva arasında əməkdaşlığa ciddi ziyan vuracaq, çünki Parislə münasibətlər birləşmə prinsipi üzərində deyil, müxalifətçilik prinsipi üzərində qurulub".

Bunu hərbi ekspert, David Camalyan "Sputnik Armenia"ya müsahibəsində deyib.

D. Camalyan hesab edir ki, Fransadan hər hansı əhəmiyyətli həcmdə silah tədarükündən söhbət getmir, proses kifayət qədər siyasiləşib və adamda belə bir təəssürat yaranır ki, üç radarın və digər əməkdaşlıq atributlarının ötürülməsi Ermənistan hakimiyyəti tərəfindən şişirdiləcək və sadəcə növbəti şouya çevriləcək.

Onun sözlərinə görə, Fransanın Rusiyaya alternativ kimi təqdim edilməsi cəhdlər yalnızdır: "Qərbin və xüsusən də Fransanın əsas vəzifəsi Rusiyaya regiondan sınıqlandırmaqdır. Fransa indi Ermənistan üçün özünü Rusiyaya alternativ kimi göstərir. Amma bu, böyük bir illüziya, mifdir. Paris ən yaxşı halda müdafiə ehtiyaclarımızın yalnız kiçik bir hissəsini ödəyər bilər".

"Özünü buraxaraq, faktiki olaraq "intihar etmiş" bir rejimi diriltmək üçün, istər baycana təzyiq edəcəklərinə ümid edirlər. Amma bu, əks-nəticə verəcək. Ermənistan-

maraqlarına cavab vermür: "Ermənistan hakimiyyəti hazırkı vəziyyətdə öz iqtisadi in-

"Ermənistan xalqı qonşulara qarşı ərazi iddiaları olmadan yaşamağı öyrənməlidir"

Ermənistan parlamentində, istərsə də xaricdəki erməni diasporu arasında cəhdlər görünür, lakin bütün bu cəhdlər mənasızdır".

Bu sözləri açıqlamasında Milli Məclisin üzvü, Ana Vətən Partiyasının lideri Fəzail Ağamalı deyib.

Partiya lideri son günlər Ermənistan cəmiyyətində və siyasi dairelərində separatçı rejimin varlığını saxlamaq üçün edilən çağırışları şərh edərək deyib ki, bu, bəzi şəxslərin "işsiz" qalmasından irəli gəlir.

"Bəzi şəxslər hazırda "işsiz" qalıblar, maliyyə rıçaqları, yardım gələn kanalları əldən çıxmasın deyə, yeni variantlar düşünməyə çalışırlar. Məsələn, guya "müəssisə hükmət" yaratmaqla, Azər-

dakı türk düşmənliliyi məlum məsələdir, amma bu cür davam etsə, Ermənistanın da dövlət kimi varlığı şübhə altına düşəcək. Azərbaycan Prezidenti Xankəndidəki meydanında fikrini aydın izah elədi. Bu gün Ermənistanın qarşısında bir yol var – o da, Azərbaycanla münasibətləri normallaşdırmaq", - deyə F.Ağamalı vurğulayıb.

Deputatın fikrincə, "ölü" rejimi diriltmək cəhdləri Ermənistan hakimiyyətinin də

kişafını təmin etməklə maraqlanmalıdır. Amma bəzi qüvvələrin bu cür avantürist addımları İrəvanı böyük bir risk qarşısında qoyur. Bu risk isə regionda Ermənistanın təklənməsi və izolyasiyasından başqa bir şey deyil. Ermənistan xalqı qonşulara qarşı ərazi iddiaları olmadan yaşamağı öyrənməlidir".

Fəzail Ağamalının fikrincə, bu və digər fikirlər əsasən Fransadan gəlir: "Fransada olan erməni diasporu və Fransanın siyasi daireləri daim bölgəni gərginlikdə saxlamaq və özlərini müəyyən vaxtda "oyunçu" kimi ortaya atmaq üçün yeni ideyalar fikirləşirlər. Amma əminliklə deyərəm ki, bu ideyalar da indidən məhv məhkumdur".

Rüfət

Professor: "Demokratiya" istehsalçılarının sayəsində 33 ildir yoxsulluq, haqsızlıq, girdabında çırpınılıq"

Qərbin uzunmüddətli təbliğatı XX əsrin 80-ci illərindən başlayaraq öz bəhrəsini verməyə başladı. "Demokratiya" istehsalçılarının və ixracçıların sayəsində 33 ildir yoxsulluq, bədbəxtlik, ədalətsizlik, haqsızlıq, qarşılıqlı ədavət və nifrətin girdabında çırpınılıq. "Qərb dəyərləri", "Qərbə inteqrasiya", "insan haqları" deyərək haqdan daha da uzaqlaşdıq, dezinteqrasiya olunduq.

Yaxşı nağıldır: Guya biz ağıllı çıxıb qərb dünyasına qoşulacaq, müftə-müsəlləh ağ günə çıxacaq və xoşbəxtliyi satın alacağıq, Rusiya kimi Qərbin boyunduruğunu qəbul etməyən ölkələr isə bədbəxt olub yer üzündən silinəcəkmişlər. Əcəb bəstədir, ifaçıları da pis deyil.

Belənci gic düşüncələrə aludə olub nə qədər itirdiyimizin fərqi ola bilmədik. Belə tarixi şərait və zərurət bizi belə etdi. Amma bu da faktıdır ki, M.Ə.Sabirin dediyi kimi, yuxuya, nağıla, duaya, caduya, fala inanan avam qövm olaraq qaldıq.

Anlamadıq ki, ali dəyərlərə inteqrasiya beyinlərdə baş verir, boş şüarlarda yox!

Müasir anlamı ilə akademik səmimiyyətsizlik, əliyərilik, həqirlik, yaltaqlıq və məddahlığın hökm sürdüyü bir şəraitdə yaxşı nə ola bilər ki?! Bu nəfsek parazitlər öz doğma coğrafiyamızda insan kimi yaşamağın parametrlərini pozublar. Bir xalqın intellektual təbəqəsinin beyin infrastrukturunu rüsvət, yalan, yaltaqlıqdan yoxsulubsa, hansı ali dəyərlərdən və ya o dəyərlərə meyildən danışmaq olar?!

Professor İdris Abbasov

Mirzoyan: "3+3" formatı əlverişli platformadır"

"3+3" formatı regional problemlərin müzakirəsi üçün əlverişli platformadır".

Bunu Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan Ermənistan parlamentində çıxışı zamanı deyib.

"Bu platforma regionun digər ölkələri ilə kommunikasiya qurmaq, ümumi maraq doğuran mövzuları müzakirə etmək üçün əlverişli formatdır. Regionda neq-liyyat kommunikasiyaların açılmasına gəlincə, Ermənistan bunda maraqlıdır və bununla bağlı yanaşması dəyişməyib", - o vurğulayıb.

Qeyd edək ki, bu yaxınlarda Tehranda Azərbaycan, Türkiyə, Rusiya, İran və Er-

mənistan xarici işlər nazirlərinin "3+3" formatında görüşü keçirilib. Bu formatda növbəti görüş 2024-cü ilin birinci yarısında Türkiyədə baş tutacaq.

Tapdıq ABBAS

Təsisçi,

"Əməkdar mədəniyyət işçisi",
Pedaqoji fəlsəfə doktoru,
Qarabağ müharibə veteranı
t.abbas1952@list.ru

Rüşvət almaq və vermək dünyada və Azərbaycanda ən ağır cinayətdir. Bəs görəsən, hamı bu təhlükəli xəstəliyə tutulmağa niyə maraqlıdır? Bu suala cavab vermək həm asan, həm də çox çətindir. Asandır, ona görə ki, rüşvət insana fayda gətirir. Çətindir ona görə ki, buna görə həbs olunmaq təhlükəsi realdır.

Bir şeyi də nəzərə almaq lazımdır ki, insan cəmiyyətinin ilk formalaşdığı ibtidai icma quruluşundan başlayaraq, "mənim, sənin" mülkiyyət münasibətləri formalaşandan sonra daha asan yolla daha çox qazanmaq istəyinin ortaya çıxmasında şəxsi qazancın müxtəlif yolları meydana gəldi və bu yollar arasında insana daha çox fayda gətirən rüşvət oldu.

Sivilizasiya inkişaf etdikcə, rüşvət təkə qazanc, gəlir mənbəyi kimi yox, həm də başqa məqsədlər üçün istifadə olundu. Rüşvətin başqa

Rüşvətxorluq «müalicə» olunmur

Azərbaycanda rüşvət halları çox yüksəkdir

formalarından ən cəlbedicisi toplumun rüşvətə yoluxması və vərdişə çevrilməsidir. Rüşvətin bu forması hazırda bir sıra avtoritar rejim ölkələrində istismar aləti kimi geniş istifadə olunur. Az, xırda bir qrup (hakimiyət) bütöv cəmiyyəti rüşvət vasitəsilə ələ alır və cəmiyyəti rüşvət qorxusu altında saxlayır.

Rüşvətxorluq kleptokratik hakimiyyətlərin başlıca xüsusiyyətidir, həmin hakimiyyətlər rüşvətxorluqdan həm qazanc, sərvət əldə etmək məqsədilə istifadə edir, həm də toplumu, cəmiyyəti istismar altında saxlayır. Hazırda Rusiya, Çin, Şimali Koreya və bu rejimlərə bənzəyən dövlətlər əsarətdə saxladıqları toplumları, etnik qrupları onların içərisindən seçdikləri, rəhbər təyin etdikləri rüşvətxor məmurlar vasitəsilə idarə və istismar edirlər.

Dünyada toplumların, azsayılı xalqların istismar olunması üçün rüşvətin işğalçıya verdiyi imkandan məharətlə istifadə edən Rusiya təcrübəsi üzərində dayanmış daha məqsədə uyğun hesab edirəm. Çünki bütün milli faciələrimizin tarixi Rusiyanın regionu və ölkəmizi işğal etdiyi tarixdən başlayır. Bu gün Azərbaycan Rusiyanın köməyi ilə Ermənistanın təcavüzündən çəkdiyi bütün əzab-əziyyətdə, məhz Rusiya ilə bağlıdır.

Gəlin, bir qədər geri, tarixə

nəzər salaq. Tarixdən hər kəsə bəllidir ki, Rusiya ölkəmizə ilk dəfə 1805-ci ildə gəlib. Rusiya ilə Qarabağ xanı arasında imzalanan ilk Kürükçay müqaviləsi də 1805-ci ildə imzalanıb. Bundan sonra Rusiya və İran arasında baş verən müharibələrdən sonra 1813 və 1828-ci illərdə imzalanan Güllüstançay və Türkmənçay müqavilələri ilə Azərbaycan iki hissəyə - Şimal və Cənub hissəyə bölünüb.

İki hissəyə bölünən Azərbaycan Şimalda rusların, Cənubda isə farsların təzyiqləri

luğa, içkiyə, əxlaqsızlığa, nar-komaniyaya yoluxdurulub, İranda dilindən, mədəniyyə-tindən, ədəbiyyatından məhrum olunan xalq milli xüsusiyyətini, mübarizliyini itirmək üçün xırda ticarətə cəlb olu-nub...

Baxın, Azərbaycan dövləti 32 ildir müstəqillik əldə etməsinə baxmayaraq, hələ də rusun soyadımıza yapışdırıldığı - ov, - yev-dən əl çəkmirik, şəxsiyyət vəsiqəsini dəyişib rusun familiyamızın sonluğuna vurduğu damğanı silmək istəmirik. Rusiyanın işğalından

denti Putin Azərbaycanda 340 rus məktəbinin olmasına fəxrətlə dilə gətirir. Hazırda Rusiyanın bizə təlqin etdiyi Əlahəzrət RÜŞVƏT dünyada ən ağır cinayət sayılır, çirkin əməl hesab olunur, amma Azərbaycanda rüşvət almayanlara avam, ağılsız, bacarıqsız deyilir! RÜŞVƏTİN ölkədə ən yüksək gəlir verən əlaqə vasitəsinə çevrilməsi dövlətçiliyimizi təhlükə altına alması çox realdır.

Hətta bizimlə bir ölkədə yaşamaq istəməyən, Qarabağa göz dikən, torpağımızı himayəçilərinə arxayın olub, qoparmağa çalışan ermənilər rüşvətxor olduğuna görə, bizimlə birgə yaşamağın çətinliyini bəhanə edirlər.

Diqqət edin, ölkə Prezidenti bir ucdan rüşvətxor məmurları həbsə atdırır, digər tərəfdən hər gün rüşvətxorların sayı artır. Elə rüşvətxor məmur tanıyıram ki, bəlkə də, «yumurtadan yun qırخان» belələri heç həbsə atılanlar arasında da yoxdur!

Cənab Prezidentin xarici siyasət və hər b sahəsində ölkəmizə qazandırdığı möhtəşəm uğurları sanki daxili rüşvətxor məmurların gözü götürmür. Onlar hər vechlə ölkədəxili durumu gərginləşdirməyə cəhd edirlər.

Hazırda Azərbaycanın ən böyük bəlası yalnız RÜŞVƏTXOR MƏMURLARDIR!!!

və təhdidlərlə üzləşib, daha doğrusu, şimalda ruslaşdır-maya, cənubda isə farslaşdır-maya məruz qalmış. Şimalda və Cənubda milli, dini təhdidlərlə üzləşən azərbaycan türk xalqının bütün doğma adət-ənənləri unudurulub, millətimiz qəsdən rüşvətxor

azad olmaq istəyən Pribaltikada, Ukraynada, Gürcüstanda, Moldovada, hətta Rusiyanın for-post elan etdiyi, indilikdə Rusiyadan imtina etmək istəyən Ermənistan və digər xristian ölkələri rus dilində tədrisdən və danışmaqdan imtina edir, amma Rusiya prezi-

"AZAL BİLETLƏRİN QIYMƏTİNİ ENDİRMƏYƏ HAZIRLAŞIR"

"Regionlarda olan hava limanlarını isə..."

AZAL rəhbərliyi Natiq Cəfərini aviaşirkəti tənqid etməsi ilə bağlı qəbul edib.

Bu barədə N.Cəfərli özünün "facebook" səhifəsində məlumat verib.

N.Cəfərli yazır ki, görüşdə bu günə kimi AZAL-ın ünvanına səsləndirdiyi tənqidlər və bununla bağlı formalaşan ictimai rəy barədə S.Rzayevə məlumat verib: "Bu gün AZAL-ın birinci vitse-prezidenti, quruma rəhbərlik edən Samir Rzayevin dəvəti ilə ofisində görüşdüm. Bu günə qədər AZAL-la bağlı publik səsləndirdiyim tənqidi məqamları, cəmiyyətdə yaranmış fikirləri Samir müəllimə dedim. Çox ətrafı və maraqlı müzakirəmiz oldu, haqlı tənqidləri qəbul etdi, bəzi mözvlərə aydınlıq gətirdi – məsələn, mənim də ən çox tənqid etdiyim məqamlardan biri regionlarda olan hava limanlarının boş qalması, AZAL-ın bu limanlardan effektiv istifadə etməməsidir ki, bu da AZAL-a əlavə xərc və yük gətirir. Hörmətli Samir müəllim dedi ki,

bütün hava limanları ilə bağlı, hətta simvolik icarə haqqına razı olmaqla xarici şirkətlərə müraciət olunub, danışıqlar gedir. Yəni, bu məsələdə AZAL-ın indiki rəhbərliyi danışıqlara da, qərar verməyə də hazırdır.

Ən vacib məsələ, qiymətlərin baha olması ilə bağlı tənqidləri də normal qarşıla-

dı, bu yöndə ciddi işlər apardıqlarını dedi, bəzi aksilayaların, məsələn, Türkiyədə oxuyan tələbələrə güzəştli biletlər satılmasının artıq həll olunduğunu, bu yanaşmanın başqa ölkələrdə oxuyan tələbələrə də şamil olunması üçün işlər görüldüyünü dedi. Qiymətlərin aşağı düşməsi üçün xərclərin

azaldılması proqramı olduğunu söylədi, artıq keçən illə müqaisədə xərclərin 15% aşağı salınmasına nail olduqlarını, bunun da qiymətlərə təsir etdiyini dedi. Yaxın zamanlarda yeni qiymət endirimlərinin olacağını da söylədi.

Bir sözlə, dövlət orqanlarının və şirkətlərinin tənqidi çıxışlara belə dəvətlərlə reaksiya verməsi pozitivdir, təqdir olunması məqamdır. Sonda Samir müəllim AZAL-da İctimai Şura yaradılacağını, bu qurumun AZAL-ın şəffaf işləməsinə, siyasətinə təsir edəcəyini də söylədi və məni də bu qurumun işində iştirak etməyə dəvət etdi. Mən öz adıma deyə bilərəm ki, cəmiyyət, ictimaiyyət üçün pozitiv dəyişikliklərə dəstək verməyə həmişə hazırım. Mərkəzi Bankdan sonra AZAL rəhbərinin də belə görüşlər keçirməsi yaxşıdır – tək bu müzakirələr ölkədə dəyişikliklərə, ciddi qərarlara səbəb olsun..."

**"ZƏNGƏZUR
DƏHLİZİ BİZİM ÜÇÜN
CƏLBEDİCİLİYİNİ İTİRİB"**

"İranla razılığa gəlmişik"

"Azərbaycanın Zəngəzurla bağlı ərazi iddiası yoxdur".

Bunu Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Prezidenti Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev "Politico" nəşrinə açıqlamasında deyib.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl Avropanın "Politico" nəşri Amerika diplomatiyasının rəhbəri Antoni Blinkenin konqresmenlərlə görüşündə guya Azərbaycanın Ermənistanla mümkün hücumu barədə xəbərdarlıq etdiyi barədə məqalə dərc etmişdi.

Hikmət Hacıyev bildirib ki, Azərbaycan və Ermənistan Zəngəzur dəhlizini açmaqla bağlı razılığa gələ bilmədiyinə görə, bu layihə Azərbaycan üçün cəlbediciliyini itirib. Naxçıvan Muxtar Respublikasına gediş-gəliş imkanlarını yaxşılaşdırmaq və yüklərin asan daşınması istiqamətində addımlar atılır. Bu məqsədlə İran İslam Respublikası ilə razılıq əldə olunub.

"Bizim gündəliyimiz yalnız ikitərəfli əməkdaşlıq çərçivəsində nəqliyyat əlaqələrinin qurulmasından ibarət idi. Bu məsələ hələ də masa üzərindədir, lakin Ermənistan tərəfinin bu proseslər barədə həqiqətən maraqlandığını göstərməsinə ehtiyac var", - deyə Hikmət Hacıyev əlavə edib.

Prezidentin köməkçisi vurğulayıb ki, kommunikasiya Zəngəzur dəhlizi əvəzinə İran ərazisindən yaradıla bilər.

Xatırladaq ki, Baş nazirin müavini Şahin Mustafayev oktyabrın 6-da Zəngilanda jurnalistlərə açıqlamasında bildirdi ki, Zəngilanın Ağbend qəsəbəsi yaxınlığında və Naxçıvan ərazisində tikiləcək körpülər vasitəsilə İran ərazisindən keçməklə bağlantı yaradılacaq. Ş.Mustafayev qeyd edib ki, qarşılıqlı razılığa əldə olunub, körpünün layihəsi hazırlanıb.

Politoloq Zərdüşt Əlizadə müsahibəsində Türkiyə-Azərbaycan birgə hərbi təlimləri, azərbaycanlıların Qarabağa qayıdışı, eləcə də dünən Tehrandaxarici işlər nazirlərinin "3+3" formatında görüşünün perspektivləri və s. mövzularla bağlı sualları cavablandırır.

Müsahibəni təqdim edirik:

- Zərdüşt bəy, oktyabrın 23-də Azərbaycan və Türkiyə Silahlı Qüvvələri işğaldan azad olunmuş Qarabağ ərazilərində birgə hərbi təlimlərə start verib. Qarabağ münafişəsinin başa çatmasından sonra bu cür birgə təlimləri necə qiymətləndirirsiniz? İki ölkənin hərbi əməkdaşlığı bundan sonra hansı səviyyəyə çata bilər?

- Azərbaycan öz suverenliyi bərpa edib. Deməli, bölgədə istədiyini edə bilər. Hərbi təlimlər keçirər, ərazilərini mi-

Nəticədə 15-17 faiz ərazimiz işğal olundu, 7 rayonumuz dağıldı, 600 min azərbaycanlı isə yurd-yuvasından didərgin düşdü. Artıq zaman dəyişib. Sən ilk növbədə qonşuluğunda olan dövlətlərlə normal münasibətdə olmalısən. Çünki bu, təhlükəsizlik baxımından vacib bir məsələdir. Diqqət etsəniz, biz NATO ölkəsi Türkiyənin hesabına ordumuzu inkişaf etdiririk, amma Rusiyanı qıcıqlandırmamaq üçün NATO sözündən istifadə etmirik. Digər tərəfdən, bu gün Ermənistan Fransa və Hindistan silahına yönəlir. Bu, onlar üçün problemlər yaradacaq. Hesab edirəm ki, Ermənistanın çətin günləri hələ qarşıdadır.

- Mühəribə dövrü arxada qaldı, Azərbaycan bölgənin yenidən qurulmasını, məskunlaşdırılmasını prioritet elan edib. Bu kontekstdə azər-

deyəcəklər ki, "mən niyə gedirəm axı?" Deyilənə görə, Qarabağdan 65 min erməni gedib. Hazırda onların bir hissəsi öz qohumlarının evlərində, bir hissəsi də düşərgələrdə yaşayırlar.

- Amma Qarabağdan gedən təxminən 7 minə yaxın erməni qısa müddətdə Ermənistanı tərk edib, Rusiyaya üz tutub...

- Bəli. Burada bir məsələyə diqqət yetirməyinizi istəyirəm. Azərbaycan Qərbin və Ermənistanın "etnik təmizləmə" ittihamlarından xilas olmaq üçün bundan istifadə edə bilər. Təsəvvür edək ki, Azərbaycan tərəfi elan edir ki, biz öz evini, torpağını satmaq istəyən ermənilər üçün şərait yaradırıq. Məsələn, ikiotaqlı evə 20 min dollar, üçotaqlı evə 30-40 min dollar pul təklif edirik. Əvvəl 3-5 erməni evini satsa, aldığı o

iki dövlət arasında münasibətlər yüksək səviyyədə inkişaf edəcək, qarşılıqlı etnik nifrət aradan götürüləcək və bir-birinə etibar yaranacaq. Bundan sonra isə mədəni əlaqələr başlayacaq. Bu zaman hansısa erməninin Bakıya gəlməsi fəvqəladə bir hadisə olmayacaq. Müxbirlər tökülüşməyəcəklər ki, "Bakıya erməni gəlib".

Baxın, bu gün Azərbaycanda bizimlə eyni hüquqlara sahib olan çoxlu sayda xarici vətəndaş yaşayır. Onların tək səssizmədən başqa bütün hüquqları mövcuddur. Ermənilər də bu formada yaşaya bilərlər. Bizneslə məşğul olmaq, Ermənistanla gedib-gəlmək istəyirlərsə, qoy gedib-gəlsinlər. Erməni Azərbaycan dilində danışmaq istəmir, qoy danışsın da. Bu zaman dövlət idarələrində çalışa bilməyəcək. Çünki dövlət idarələrində çalış-

"ERMƏNİSTANIN ÇƏTİN GÜNLƏRİ HƏLƏ QARŞIDADIR"

"Azərbaycan tərəfi elan edə bilər ki, öz evini satmaq istəyən ermənilər üçün şərait yaradır..."

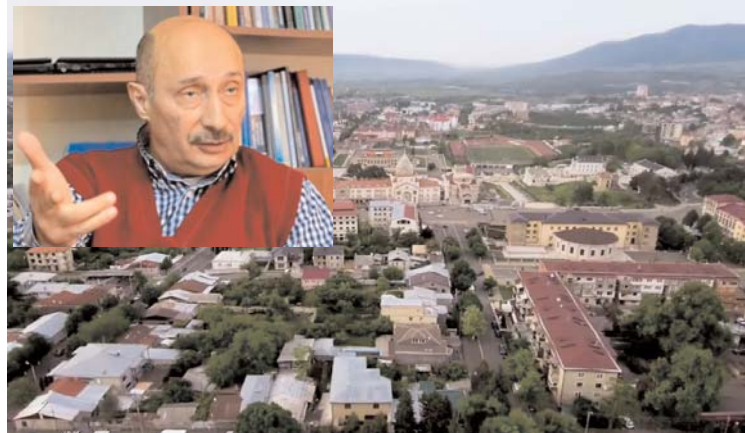
naldan təmsilçilər, tikinti-quruculuq işləri ilə məşğul ola bilər və s. Hər iki ölkəyə hərbi sahədə əməkdaşlıq sərf edir. Hər iki ölkənin ordusu xüsusən də, silahlanma məsələsində bir-birinə yaxınlaşır. Hesab edirəm ki, 10-15 il ərzində Azərbaycan ordusunun istifadəsində keçmiş sovet silahları yox, tamamilə Qərb silahları olacaq. Bizə xoşdur ki, NATO-nun ikinci ən güclü ordusu olan Türkiyə bizim yanımızdadır və bu, bizə inam verir.

- Rusiya sülhməramtları hələ də Azərbaycan ərazisindədir. Kreml həmişə Cənubi Qafqazı özünün nüfuz dairəsinə aid ərazi hesab edib. Bu baxımdan Türkiyə ilə birgə təlimlər Rusiyada necə qarşılanır? Rəqabət davam edirmi?

- Böyük dövlətlər arasında rəqabət hər zaman davam edir. Siyasətşünaslıqda əlifba kimi bəzi labüd həqiqətlər var. Məsələn, onlardan biri odur ki, ordunun silahlanmasında böyük bir dövlətdən asılılıq varsa, həmin ölkə o silahı istehsal edən dövlətlə sıx əməkdaşlığa məhkumdur. Bu əlifbanı bilməyən dövlətlər hər zaman problemlər yaşayırlar.

- Məsələn, Ermənistan kimi...

- 90-cı illərdə bizim ordumuzda yalnız sovet silahlarından istifadə edilirdi və Rusiya bizim ərazimizin 0,1 faizində hərbi baza yaratmaq istəyirdi. Lakin biz buna qarşı çıxdıq.

baycanlıların bütün Qarabağa qayıtması məsələsi öz həllini necə tapa bilər?

- Hazırda Azərbaycanın əsas problemi əhalinin Qarabağa qayıdışıdır. Əvvəlki sayda əhalinin geri qayıtması mümkün deyil. Çünki onların bir çoxu artıq Bakıda məskunlaşmışlar, həyat tərzləri bura uyğunlaşmış və s. Amma təbii ki, müəyyən bir hissəsi geri qayıdacaq. Düşünürəm ki, ən azı 100 min əhali geri dönəcək. Lakin ola bilər, sabah Azərbaycan hökuməti elə bir cazibədar iş görər ki, qısa bir dövrdə 200-300 min insan Qarabağa qayıdar.

- Zərdüşt bəy, bəs ermənilərin qayıdışı necə, realdır?

- Əlbəttə realdır. Bildiyiniz kimi, onların tərk etdikləri evlər, mağazalar, binalar Azərbaycan polisi tərəfindən ciddi şəkildə mühafizə olunur. Onlar bir müddət sonra gəlib görəcəklər ki, evləri dağıdılmayıb, hər cür şərait var, yeni yaşamaq mümkündür. Sonra

pulu digərlərinə də göstərsə, onlar sürü halında Qarabağa qaçacaqlar.

- Sizcə, ermənilərin Qarabağda yaşaması üçün hansısa hüquqi bir mexanizm sülh müqaviləsinə daxil edilə bilərmi?

- Xeyr. Azərbaycan sülh müqaviləsində bunu istisna edir. Çünki bu, bizim daxili məsələmizdir.

- Bəs azərbaycanlıların tarixi ərazilərimizə qaytarılması məsələsi necə, sülh müqaviləsində Ermənistanın öhdəliyi kimi nəzərdə tutula bilərmi?

- Bu, gələcək hadisələrlə bağlı olan bir məsələdir. Əgər ermənilər Qarabağa qayıtsa, onları qorumaq üçün xüsusi bir rejim tələb olunsun, bizim də müəyyən tələblərimiz ola bilər. Məsələn, Azərbaycan Qarabağda yaşayacaq ermənilərə təhlükəsizlik zəmanəti verərək, azərbaycanlıların Zəngəzura qayıtmasını tələb edə bilər. Ancaq mən hesab edirəm ki, bu, o halda mümkün olacaq ki,

maq istəyən şəxs mütləq qaydada Azərbaycan dilini bilməlidir.

- İki ölkə arasında son 30 ildə qanlı qarşıdurmalar olub, azərbaycanlılara qarşı soyqırım törədilib. Belə olan halda, bu iki xalqın birgə yaşayışı necə mümkün ola bilər?

- Hər şey insanın özündən asılıdır. Erməni xalqının pisi də var, yaxşısı da. Azərbaycanda pis insan yoxdur? Bizdə də var. Burada hökumətdən də çox şey asılıdır.

- Hazırda Tehrandaxarici işlər nazirlərinin "3+3" formatında görüşləri keçirilir. Bu formatın perspektivini necə qiymətləndirirsiniz?

- İdeya belədir ki, bu format sonradan təşkilata çevrilsin. Gələcəkdə bu format regional bir təşkilat ola bilər. Regional təşkilatın səmərəsi ona üzv dövlətlərin fəaliyyətindən asılıdır. Azərbaycan üçün belə bir format xeyirlidir. Bu formatda Azərbaycan, Ermənistan və Gürcüstan arasında regional əməkdaşlığı inkişaf etdirə bilərik. Burada əsas məqsəd odur ki, bu formatdakı böyük dövlətlər - Türkiyə, Rusiya və İran digər üç kiçik dövlətə maraqlı olan məsələləri birlikdə müzakirə etsinlər.

**E. Rüstəmli
E.Bəyməmmədli**

"...Təhsil prosesi lazımi səviyyədə təşkil edilməyibsə, tədrisin səviyyəsi axsayırsa, tələbələr bilik qazanmağa nə qədər can atsalar da, nəticə əldə etmək çətin olacaqdır..." - Prezident İlham Əliyev

Təhsil strateji əhəmiyyətli fəaliyyət sahəsi olmaqla yanaşı, həm də dövlətin siyasi-iqtisadi, sosial və mədəni inkişafını müəyyən edir, cəmiyyətin mənəvi dəyərlərini formalaşdırır. Ona görə də, suveren dövlətlər təhsilin inkişafına xüsusi diqqət yetirirlər.

Amma gerçəkliyi qədr deyilişi və səslənişi gözəl olan bu fikirləri ölkəmizə də şamil etmək olarmı? Vətəninə, dövlətinə sevən vətəndaşın bu suala cavab axtarması sanıram nörməlidir.

Məsələn, bir halda ki, təhsil gerçəkdən də cəmiyyətin tərəqqisinin hərəkətverici qüvvəsidir və intellektual potensialı formalaşdırır, xalqın ümidli gələcək sferasını yaradır, yoxsulluğun aradan qalmasını təmin edir və xalqın rifah halını yaxşılaşdırır, hüquqi cəmiyyətin qurulmasında əvəzsiz rol oynayır, vətəndaşı cəmiyyətdə təkəkkürlü qüvvəyə çevirir və fərdin, kollektivin inkişafını təmin edir, milli-mənəvi dəyərlərimizi qoruyur və ən əsası insan kapitalını formalaşdırırsa – o zaman niyə Azərbaycanımızda bu gözəl fikirlər elə söz olaraq qalır, reallaşmır, həyatımıza, yaşamımıza tətbiq olunmur. Məyər bu sahədə səlahiyyətli olanlar vətəninə, dövlətinə, xalqını sevmir? Sevmirsə bizlər niyə onları sahibləndikləri yerlərindən elbirliyi ilə uzaqlaşdırmırıq, nəyi, kimi gözləyirik?

Bacarığı, savadı, mənəvi-əxlaqi keyfiyyəti aşağı adamların yüksək dövlət vəzifələrində yer almasını insanlarımız istəmir. Çünki onların özbaşınalığı üzündən emosional cəmiyyətdə sabaha inamsızlıq toxumu səpilir. Xüsusilə də təhsil sahəsində...

Təhsilin daim ümummilli məsələ olduğunu bildiren, bu gün təhsili zəif olan ölkənin sabah elminin də olmayacağını vaxtaşırı KİV-də qeyd edən, bu iki amili milli təhlükəsizlik məsələlərinin əsası hesab edən və sairə bu kimi digər maraqlı məqamlar musahibim, dos. İlham Əhmədovun şərhində.

- İlham müəllim, sizcə təhsilin təməlinə əsl xidmət müəllim yetişdirməkdən keçir yoxsa başqa ciddi hesab etdiyiniz yollar var?

- Mən hesab edirəm ki, təhsilə köklü, fundamental dəstək vermək üçün təhsil sisteminin özünü bütünlükdə təkmilləşdirmək, saflaşdırmaq, gücləndirmək lazımdır. Çünki

təhsil sistemi özü zəif olanda yaxşı müəllim yetişdirmək olmur. Sistem özü mükəmməl olmalıdır ki, o sistem normal müəllim yetişdirsin. Necə deyirlər, pis məktəb, pis müəllim, pis şagird yoxdur. Pis təhsil sistemi var. Sistemin özünü düzəldəndən sonra müəllimi təkmilləşdirmək, müəllim hazırlamaq, daha yüksəyə qaldırmaq mümkündür. Əgər sistem keyfiyyətsizdirsə, indiki kimi iflic vəziyyətdədirsə, müəllim yetişdirmək mümkün olmayacaq. Ona görə ki, müəllimlik ixtisasına gələn abituriyent məktəbdən 250 balla gəlir. 250 balla gələni heç bir universitet keyfiyyətli ali təhsilli mütəxəssis kimi yetişdirə bilməz. Yəni bütünlükdə sistemə elə yanaşma olmalıdır ki, müəyyən tədbirlərlə sistemin bütün səviyyələrində keyfiyyəti, real

50%-ni işdən çıxartmaq həm böyük sosial gərginlik yaradacaq, həm də indiki çətin dövrdə 100 minə yaxın ali təhsilli vətəndaş işsiz qalacaq. Bu böyük bir problemdir. İkincisi, bu ələkdən keçirmə indiyə qədər olanların tayı olacaqsə (azərbaycansayağı), yəni testin də keyfiyyəti səviyyəsiz olacaqsə, müsahibə-

azi 400 balla da abituriyentlərin pedaqoji universitetə gəlməsi üçün müəllimin cəmiyyətdə yüksək nüfuzu, məvacibi, güzəştlər olmalıdır. Belə güzəştlər 30 il əvvəl müəllimlər üçün var idi. Müəllimlərə kommunal xərclərdə, nəqliyyatda və s. sahələrdə güzəştlər var idi. Təəssüf ki, bu güzəştlər ləğv olundu. Bu

maaşı və digər şeyləri az əvvəl qeyd elədim. Ona görə də bu gün özümüz burda hazırlaşdırmalıyıq. Hətta ola bilər ki, xaricdə müəllim hazırlığı bizə uyğun olmasın.

Ümumən isə təhsilimizin problemləri çoxdur və sistem xarakterlidir. Və bunların həllini mən belə görəyəm ki, Azərbaycanda indiki kadrlarla bunu həll etmək mümkün deyil. Nə nazirlik, nə universitetlər, nə ekspertlərin verdikləri təkliflər və s. Pedaqoji elm də bunun qarşısında acizdir. Onsuz da pedaqoji elm elmi tədqiqat sahəsində yox səviyyəsindədir. Olanlar da bu problemlərin düzgün həll yollarını təklif edə bilmirlər. Ona görə də hesab edirəm ki, necə qardaş türkiyədən gələn hərbiçilər ordumuzda ayağa qaldırdılar, mükəmməl ordu yaratdılar, təhsil sistemimizə də türkiyə-

Hələ gediləsi çox uzun yolumuz var

İnkişafın təməli təhsil, davamı isə təcrübədir

durumunu yaxşılaşdırmaq mümkün olsun. İlk yanaşmada bu olmalıdır. Ondan sonra bu işlərin davamı ilə müəl-

də də narazılıqlar, ziddiyyətlər yaranacaq, səhv suallar, səhv testlər və s. bunlar da sosial gərginlik yaradacaq. Ona gö-

gün sosial mənada ən zəif peşə sahibləri müəllimlərdir.

- Dövlət hesabına xaricdə təhsil almağa gedənlərin

dən belə bir dəstək lazımdır. Türkiyədən yüksək səviyyədə ekspertlər gəlməlidir. Bir qismi təhsil nazirliyində, bir qismi universitetlərdə, bir qismi isə regional təhsil idarələrində - bax, belə dəstəklə həm idarəetmədə, həm məzmununda, həm texnologiyada, həm elmi -tədqiqatlarda peşəkar səviyyədə dəstək lazımdır. Düşünürəm ki, bunların heç biri yoxdur. Olan söhbətlər də hamısı primitiv məişət səviyyəsində söhbətlərdir. Bu gedişatla heç vaxt biz təhsili uçurumdan çıxara bilməyəcəyik. Xüsusən də müəllim hazırlığında... Cənab prezident deyirdi ki, əgər müharibə vəziyyəti olmasaydı, bizdə təhsil xərcləri hərbi xərclərdən çox olardı. İndi faktiki olaraq müharibə vəziyyətinə son qoyulub. Bundan sonra təhsilin büdcəsini 2 dəfə artırmaq lazımdır. Beynəlxalq səviyyədə ÜDM 7%-i təhsilə ayrıldığı halda, təhsilin inkişafı mümkündür. Bizdə bu 2 dəfə azdır. Və uzun illər bu belə olubdur. Ona görə də bizim təhsilimiz normal maliyyələşməyib. Kadr məsələsi də həmişinin. Müasir düşüncəli, müasir təhsili bilən, dünya səviyyəli prosesləri bilən insanlara ehtiyacımız var.

Elm və Təhsil Nazirliyi vergi borcu olan şirkətə 3 milyonluq tender verdi

Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfat Hesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi vergi borcu olan şirkətə 3 milyon manatlıq tender verib.

Nazirliyin respublikanın bir sıra təhsil müəssisələrində təmir və abadlıq işlərinin satın alınması ilə bağlı elan etdiyi tenderinin qalibi "Ar Group İnşaat" MMC olub. Qalib təşkilatla 2 834,258 min manat məbləğində satınalma müqaviləsi imzalanıb.

Qeyd edək ki, hazırda şirkətin vergi borcu 10,505 min manat təşkil edir. Onu da bildirək ki, Dövlət satınalmaları haqqında qanunda podratçılara qoyulan tələblərdən biri də vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) vergiödəyicisinin Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməməsi hallarının mövcud olmamasıdır.

lim yetişdirmək və digər məsələlər daha asan həll olunacaq.

- Müəllim məşğulluq predmeti olmamalıdır. Səya deyil, keyfiyyətə işləməlidir. Lazım gəlsə tam yarısını ixtisar edib, "ələkdən" keçənləri saxlamalı və onlara da yüksək məvacib verilməlidir...

- Mən belə düşünürəm ki, müəllimlik peşəsi bu gün ən kütləvi peşədir. Ölkədə 200 minə yaxın müəllim var. Və bunları da ələkdən keçirib,

rə də müəllimlərin səviyyəsinin yüksəldilməsi fasiləsiz olmalıdır. İşləyən müəllimlər üçün mütəmadi təkmilləşdirmə, ixtisasartırma kursları aparılmalıdır, abituriyent səviyyəsində oxuyan, gələcəkdə pedaqoji ixtisasa yiyələnəcək olanlara pedaqoji universitetdə islahatlar aparılmalıdır. Beynəlxalq təcrübə sistemine uyğun daha mükəmməl təhsil sistemi təqdim olunmalıdır. Universitetə qəbul da yüksək seçimlərlə olmalıdır. 200-250 balla yox, 400-450 balla. Ən

bütün növ xərcləri qarşılanı. Onların göndərilməsi öz effektini verirmi?

- Xaricdə oxuyanların arasında müəllim peşəsi yoxdur. Dövlət proqramı ilə xaricə oxumağa göndərilənlərdən müəyyən sahələr üzrə mütəxəssislər yetişdiriləcək. Azərbaycanda bu gün 100 minə yaxın işsiz müəllim var. Yəni bu bazar onsuzda sıxıqdır. Əlavə də xaricdə oxutdurub gətirib burda müəllim kimi işləməyə gənclər meyl etməzlər. Xüsusən də müəllimlərin

Söhbətləşdi: Şahnaz Salehqızı

Müasir mərhələdə dünya qaynar qazana dönüb, sabah nələrin baş verəcəyini bu gün təxmin etmək çox çətindir. Amma dünyanın bu keçməkeşi bir dövlət olaraq Azərbaycana töhfə verdi - torpaqlarımızı işğaldan azad edib, ərazi bütövlüyümüzü bərpa etməyimizə kimsə mane olmadı. Düzdür, Qarabağdakı məhdud antiterror əməliyyatı bütün Avropanın əndişələndirdi. Əleyhimizə heç nəyə təsiri olmayan, qaragüruh bir bəyanat da səsləndirdilər. Lakin hamıya gün kimi aydındır ki, Qafqaz hələlik Moskvanın nüfuz dairəsinə aid məkandır. Zaman-zaman Qərb Gürcüstanı, indi isə Ermənistanı Rusiyanın caynağından çıxarmaq adı ilə müəyyən manipulyasiyalarla öz maraqlarını Qafqaza daşımaq istəyir. Əməliyyat alınmayanda isə ayağını qurbanının başına qoyub çayın o tayına tullanır. Əsrin əvvəlində Qərb Gürcüstanı Mixail Saakaşvili vasitəsilə ələ keçirmək istədi - əməliyyat alınmadı. Gürcüstan bir yana, Saakaşvili haradadır? İndi isə oxşar layihə Ermənistanı tətbiq edilir. Avropa bir tərəfdən Ukraynanı, digər tərəfdən isə Ermənistanı Rusiyaya qarşı istifadə edir. Rusiyaya qarşı istifadə edilən hər iki dövlətin xalqları isə ələ bilir ki, Qərb və Amerika onlara xoşbəxtlik gətirmək üçün miyadlar xərcləyir. Ancaq ABŞ və Avropa dövlətlərinin hər hansı bir ölkəyə yönəlik davranışlarını müəyyən zaman kəsiyində izlədikdən, aydın olur ki, onların cəhdləri yalnız öz maraqları namindədir. Sadəcə olaraq hansı dövlətin isə inkişafı və ya mənafeyin müdafiə edilməsi müəyyən zaman kəsiyində onların maraqlarına uyğun gəlir. Bəzilərinin isə bədbəxtliyi bu ölkələr üçün münasib olur. Məsələn, İraq, Suriya və Əfqanıstan kimi. Müəllifinin adını unutduğum bir ifadə müasir mərhələdə dövlətlərarası münasibətlərin real formulasını özündə mükəmməl ifadə edir: "Daimi dost və düşmən dövlət yoxdur, sadəcə maraqları uyğun gələn və ya maraqları üst-üstə düşməyən ölkələr var". Hansı dövlətlər bir-biri ilə dost münasibətdədirsə, onların maraqları üst-üstə düşür, düşmənlərin isə maraqları uyğun gəlir. Yəni dövlətlər arası münasibətlərin məzmunu onların maraqları ilə düzmütənasibdir. Burada millətlərin eyni kökdən gəlməsi, qardaş və ya bacı olması heç bir əhəmiyyət kəsb etmir. Məsələn, ukraynalılarla ruslar bizimlə səlcuq türklərinə nisbətən bir-birinə daha yaxındır, demək olar ki, eyni millətdirlər. Amma bu gün ruslarla ukraynalılar döyüşür, bizimlə səlcuq türkləri isə özümüzü "Bir millət, iki dövlət" elan etmişik. Mədəni əlaqələr burada

köməkçi vasitə ola bilər, amma əsas məsələ dövlət maraqlarıdır. Artıq bu dünyada qəbul edilmiş sət qaydadır, lakin siyasətçilər bunu müxtəlif vasitələrlə cəmiyyətin diqqətindən yayındırmağa çalışırlar. Məsələn, bu gün cəmiyyətə sirməyə çalışırlar ki, bizim

lində hökumətlərin təmsil etdikləri ölkələrin mənafeyindən çıxış etmələri beynəlxalq rəqəbdən nə qədər kobud görünərsə də, hazırda ən doğru yol budur. Yəni biz də Azərbaycan Respublikası olaraq dostlarımızı və düşmənlərimizi dövləti maraqlardan təsnifləş-

nə möhtacdır - onların bu istəyi isə yalnız Azərbaycan vasitəsi ilə reallaşma bilər. İran və Rusiya bizim düşmənimizin dostu olsa da, dövlət maraqları bizi onlarla müttəfiq edir.

Müəyyən geosiyasi proseslərin inkişafı bizə imkan verdi ki, ərazi bütövlüyümüzü bərpa

Qərbdən və ABŞ-dən üz çevirməliyik. Əsla belə deyil, bu dövlətlərin daxili siyasət təcrübəsi bizim üçün hələ də nümunə olaraq qalmalıdır. Xarici siyasətimizin uğurları bizə daxilə eyfariq başgicəllənmə verməməlidir. Ölkədə demokratiya, söz azadlığı, iqtisadi azadlıqlar, qanunun aliliyi, şəffaflıq, hesabatlılıq, korrupsiya, qeyri-müstəqil məhkəmələr və s. bu kimi problemlər cəmiyyət və hökumət qarşısında ciddiyyətlə yanaşmalıdır. Bu gün dövlət məmurları Müzəffər Ali Baş Komandanın Qələbəsi adından sui-istifadə edərək, vətəndaşlara qarşı bir qədər də azğınlaşıb. Bu yolverilməzdir. Qələbəmizi hər halda dövlət məmurları deyil, bu xalqın övladları təmin edib. Ona görə də, əksinə, Qələbəyə görə məmurlar özünü vətəndaş qarşısında daha çox borclu saymalıdır. Qərb də, ABŞ da məhz bizi yuxarıda sadaladığımız

Qaynayan dünyada bizim yerimiz...

"Demokratiya o qədər də ideal idarəetmə üsulu deyil, amma bəşər sivilizasiyası hələ ondan yaxşısını icad edə bilməyib"

Türkiyə ilə isti münasibətimizin səbəbi xalqlarımızın qardaş olmasıdır. Lakin bu heç də belə deyil, bariz nümunə - Türkiyə 90-larda qaçqınları erməni təcavüzündən xilas etmək üçün bizə iki helikopter vermədi. Necə məgər, 90-larda qardaş deyildik, indi qardaş olduq, dəyişən nədir? Əlbəttə, mənafeələr...

Bir misal da bu günlərin olaylarından gətirim. HƏMAS İsrail vətəndaşlarının evinə girib, uşağın gözü qarşısında valideyninin, valideyninin gözü qarşısında uşağın başını kəsəndə İranda əhaliyə şirinlik könfet paylayırdılar. İndi - bir gecədə İsrail bes min ərəbi, o cümlədən 2050 uşağı, 1119 qadını qətlə yetirəndə İranın səsi çıxmadı. Nədən? Çünki Fələstin ərəblərinə yönəlik İsrail təcavüzünə qarşı İranın müqavimət göstərməsi o dövlətin maraqlarına uyğun gəlir. Baxmayaraq ki, İran vətəndaşları fələstinlilərlə həmrəylik nümayiş etdirirlər. Vətəndaş nəyisə tələb edə bilər, onun məsuliyyəti yoxdur, amma dövləti idarə edən hökumət məsuliyyət daşıyır və bu məsuliyyəti doğrultmağın ən düzgün formulası dövlətin mənafeyindən çıxış etməkdir. Əs-

dirməliyik - əsas meyar dövlət maraqları olmalıdır. Məsələn, İran əhalisinin tən yarısı bizim soydaşlarımızdır, amma Tehranla Bakı arasında münasibətlər, Ankara ilə münasibətlərin heç 10 faizi qədər də inkişaf edə bilmir. Çünki İranla bizim maraqlarımız zaman-zaman daha çox toqquşur, bunun da bəlli səbəbləri var.

Bütün bunları yazmaqda məqsədimiz onu diqqətə çatdırmaqdır ki, bu gün biz də öz dövlət maraqlarımızla çıxış etməliyik, onu kiməsə qurban verməməliyik. Bu gün Rusiya ilə İran iqtisadi münasibətlərini dərinləşdirmək barədə razılığa gəliblər. Bu iki ölkə arasında dərinləşən iqtisadi münasibətlərin nəticəsində yüksələn mal dövriyyəsi məhz Azərbaycan üzərindən - Şimal-Cənub dəhlizi vasitəsi ilə həyata keçiriləcək. İki ölkə arasında artan dövriyyə bizim maraqlarımıza uyğun gəlir, çünki ən azı milyonlarla dollar tranzit haqqı, gömrük rüsumu və s. kimi gəlirlər əldə edəcəyik. Digər tərəfdən, bizimlə siyasi mənafeləri heç də həmişə üst-üstə düşməyən bu iki ölkə müəyyən mənada bizdən asılı vəziyyətə düşəcək. Hər ikisi dünyadan təcrid edilib, bir-biri-

edə bilək. Biz də bu tarixi imkandan yetərincə faydalandıq, ən azı bir xalq olaraq alınımızdakı "məğlub xalq" ləkəsini silə bildik. İndi biz bu həssas məqamdan məharətlə keçərək sərhədlərimizi möhkəmləndirməliyik və diplomatik müharibədə qələbəni təmin etməliyik. Hazırda bizim qələbəmiz həssaslıq mərhələsini yaşayır. Ona görə ki, yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi hələ də Moskva bölgədə hakimi-mütləqdir. Rusiya isə tarix boyu özünü dünyanın ən etibarsız ölkəsi kimi aparıb və bu gün də o strategiyayı davam etdirir. Rusiyanın daxili və xarici siyasətində müqəddəs və toxunulmaz heç bir şey yoxdur. Sabah Paşinyanın yerinə rusiyapərəs birisi gətirilsə, Rusiya yenidən erməni cildinə girib, bizimlə torpaq davası aparacaq. Bu səbəbdən də Rusiya ilə ələ "öz dilində danışmaq" lazımdır. Nə ona etibar etmək lazımdır, nə də ona imkan vermək olmaz ki, bizi vassalına (!?) çevirə bilsin.

Bir qədər də dövlətin idarə edilməsində hökumət və cəmiyyət münasibətlərindəki qusurlarımıza toxunmaq istərdik. Yuxarıda qeyd etdiklərimizdən ələ anlaşılmalıdır ki, biz

zəif yerimizdən - "Axilles dabanı"ımızdan vurur. Bizim bir dövlət olaraq bu zəif nöqtələrimiz gücləndirilsə, qısa bir zamanda biz dünyanın qüdrətli və inkişaf etmiş ölkələri sırasına yer ala bilərik.

Demokratiya heç də iddia edildiyi kimi, xristian mədəniyyətinin məhsulu deyil, baxmayaraq ki, ondan daha çox xristianlar yararlanır. U. Çörçilin bir ifadəsi var: "Demokratiya o qədər də ideal idarəetmə üsulu deyil, amma bəşər sivilizasiyası hələ ondan yaxşısını icad edə bilməyib". Yəni bu bəşər sivilizasiyasının məhsuludur, bizim də ondan yararlanmağa haqqımız var.

Akif Nəsirli

Dünyada baş verənlərin sxemi asta-asta görünməyə başlayır

Dünyada baş verənlərin sxemi asta-asta görünməyə başlayır. Öncə Rusiyanın Ukraynaya hücumu və böyük müharibənin başlaması, ardınca da Həmasın İsrailə hücumu ilə başlayan Yaxın Şərq çalxalanması. İndi qalır Ukrayndan Yaxın Şərqə bir xətt çəkib növbədə hansı bölgənin olduğunu anlamaq.

ABŞ prezidenti Cozef Bayden Ukrayna ilə İsrailə hərbi yardımla bağlı Konqresə yolladığı təklifi təsadüfən eyni paketə daxil etmədi. Netanyahu hökumətinin Rusiyaya qarşı heç bir addım atmamaq naminə Ukraynaya hərbi yardımdan hər cür yayınmasına rəqəm Putin İsrailə olan hücumu açıq şəkildə dəstəklədi.

Qərb yeni dünya düzəninə ehtiyac olmasının amonsunu verdi, Rusiya isə yeni silahlarının mövcudluğunu bəyan etdi. Kimin nə dərəcədə hazırlıqlı olduğunu və ya sadəcə qorxu yaratma taktikasına əl atdığı demək asan deyil, amma mövcud şəraitdə müdafiəyə hazır olmaq əsas vəzifədir.

Bayden Avropa Birliyi liderləri ilə Ağ Evdə, Putin isə Çin rəhbəri ilə Pekində faktiki eyni vaxtda görüş keçirdilər. Bun-

larla yanaşı Çin və ABŞ Yaxın Şərqə öz hərbi gəmilərini toplamağa başlayıblar. Deməli, artıq təkə Ukrayna-Yaxın Şərq xətti deyil, qütblər də

göründüyü qədər sadə və asan deyil.

İrana qarşı atılacaq istənilən addım Rusiyanın Yaxın Şərqə daha aktiv müdaxiləsi-

müəyyənleşib. Başqa sözlə desək, hər kəs səhnəyə çıxdı.

İndi qalan bircə Rusiyanın Yaxın Şərqə çıxışıdır ki, bunu etmək üçün də Moskva Cənubi Qafqaza, xüsusilə də Azərbaycana təsirini artırmalıdır. Qərbin isə həmin yolu iki yerdən kəsmək imkanı var: Cənubi Qafqazdan və İrandan. Amma bu, heç də xəritədə

nə rəvac verə bilər, Cənubi Qafqaza isə Qərbin təsir imkanları yetərincə məhduddur. Bundan başqa da resurslar yetərli deyil. Nəhayət, Rusiya Qərbi hər iki nöqtədə - Ukraynada və Yaxın Şərqdə qabaqladı. Hər ikisində də hərbi gücdən istifadə etməklə.

İndi Avrasiya uğrunda mübarizə 2 qütb arasında da-

vam edəcək: Rusiya-Çin-İran və ABŞ-Avropa-İsrail qütbləri arasında. Əksər ərəb ölkələrinin və Türkiyənin mövqeyi isə hələ aydın deyil. Hətta ABŞ-la mütəfiq olan ərəb ölkələri də Həmas-İsrail savaşıdan sonra ondan uzaqlaşmağa başladılar, Türkiyə isə gözləmə mövqeyi tutmaqdadır.

Ən pisi odur ki, qütblər arasında danışıqlar aparmaq imkanı və məkanı da durmadan daralmaqdadır, çünki artıq mübarizə döyüş meydanlarına keçib. Orada da "həqiqət" güclünün tərəfində olacaq. Yaxın Şərqdə böyük müharibə ehtimalı varmı? Əlbəttə var, amma bunun ən yaxın zamanlarda baş verəcəyi mümkün deyil.

Çünki istənilən müharibə resursların və güclərin döyüş meydanında və ya onun ətrafında toplanmasından sonra başlayır ki, bu da hələ tezliklə olmayacaq. Odur ki, hələlik proxy müharibələr davam edəcək və mümkündür ki, onların coğrafiyası genişlənəcək. İstisna deyil ki, o

cümlədən də Qafqazda.

İndi təəssüf ki, Azərbaycanın da proxy hücumlarının hədəfinə gəlmək ehtimalı durmadan artmaqdadır. Belə proxy qruplar isə mövcuddur və onlardan xüsusilə cənub qonşumuz olan İranın geniş tətbiq etdiyi asimmetrik müharibə taktikasında istifadə olunur. Rusiyada bu sxemə müxtəlif separatçılar və "Vaqner" kimi qruplar daxildir.

Mövcud şəraitdə Azərbaycan Gürcüstan xaric qalan bütün qonşuları ilə sərhədlərinin yaxınlığında müdafiə imkanlarını artırmalıdır. O cümlədən də Xəzər dənizi sahilləri boyu və vaxtilə darıdılmış HDQ-nin Xəzərdə qalmaqda olan gəmiləri və DSX-nin sahil mühafizə xidmətinin hesabına. Yəni, həm suda, həm də quruda.

İsrailə qarşı həyata keçirilən hücum təkə destabilizasiya və zərbə endirmək məqsədi güdmürdü. Bu, həm də modelin testi idi. Model uğurlu alındığından onun və ya ona yaxın variantın bu dəfə Cənubi Qafqazda işə salına biləcəyi istisna deyil. Dağıdıcı gücə qarşı yeganə təsirli vasitə isə daha böyük gücdür. Özü də onun beşiyində.

Cəhalətin anatomiyası

Azərbaycan mediası xəbər verir ki, AZAL-ın sabiq prezidenti Cahangir Əsgərovun qardaşı oğlu Cəlal Əsgərovun şikayəti əsasında 4 avqust 2023-cü il tarixdə barəsində axtarış elan edilən, sentyabrın 30-da saxlanılaraq həbs olunan ekstrasens barəsində məhkəmə qərar verib.

Məsələnin mahiyyəti qısaca belədir ki, Cəlal Əsgərov dostunun vasitəsilə tanış olduğu "ekstrasens" "Katya" öz işlərini, əmisi Cahangir Əsgərovla və hətta həyat yoldaşı ilə münasibətlərini normalaşdırmaq üçün filan qədər pul verib. Nəticədə "esktrasensin" onu aldatdığı üzə çıxıb və Katyanı tutublar.

"Katya"nın qurbanı hətta onun 20 min dolları hansısa möcüzə ilə 200 min dollara çevirəcəyinə də inanıb, amma "elstrasensin" gücü dolların doğub-törəməsinə çatmayıb və nəticədə onu tutublar.

Deyəcəksiniz ki, təəccüblü nə var ki, və haqlı olacaqsınız.

Həqiqətən, "ekstrasens" xidmətlərinə 2 milyon investisiya etməklə prezident koməkçisinin öz şefi ilə qohum olmaq istəyinə düşdüyü ölkədə hansısa məmur qohumunun 30-40 min xerc çəkdiyi "Katya"nın köməyi ilə bütün problemlərini həll edəcəyini düşünməsində təəccüblü heç nə yoxdur.

Çünki mahiyyət budur, çünki "düşüncələri" bunu daha böyük gəlirlərə nail olmaq üçün investisiya kimi qəbul edir və bütün bunlar hələ üzə çıxan misallardır. Ranq böyüdükcə "ekstrasenslərin" brendi də dəyişir, "Məla-

həti", "Katyanı" İsraildən xüsusi gətirilmiş qeyri-adi davranışlı, baxışlı "Aaronlar", "Moşələr" və digərləri əvəzləy-

ir. Mahiyyətə dəyişən də ancaq elə bu olur. İndiki "elita" İrandan gələn "Şeyx Nəsrullahları" özünə yaraşdırır, onları ancaq qara xalqa layiq bilir. Amma dediyim kimi, mahiyyət dəyişmir. Daha doğrusu, nəticə dəyişmir, çünki katyalar, aaronlar, moşələr də ölümləri elə şeyx nəsrullahların diriltiyi qədər dirildirlər.

Hə, bir də cahillər dəyişməzlər, amma onların yerləri, imkanları və mövqeləri dəyişir. Şeyx Nəsrullahın qurbanlarının səlahiyyətləri öz ölümlərini diriltmək həddinə qədər idisə, katyaların və moşələrin kliyentləri bir xalqın, bir ölkənin müqəddaratını həll etmək gücündədirlər.

Onda təəccüblənmək lazım deyil ki, niyə Afrikanın ən qəliz və problemli ölkələrindən olan Keniyada insanlar

düşməni mahiyyətli başqa bir həmkarı isə bu gün ölkədə pensiyaçıların sayının və pensiyaların həcmində artmış qırmızı-qırmızı səsləndirir. Cəmi 66-67 il yaşayan azərbaycanlı pensiyaçı isə cəmi 2-3 il pensiya alacaq. Öləne kimi...

Bu günlərdə Sierra-Leone prezidentinin müsahibəsinə baxırdım. 2019-cu ildə çevriliş yolu ilə hakimiyyətə gəlmiş Afrika diktatoru jurnalistin "təhsilə niyə 20% xərcləyirsiniz?" sualına cavabında deyir ki, çünki təhsil xalqın, ölkənin gələcəyidir, çünki təhsilli olmayan xalqın gələcəyi də yoxdur. Azərbaycanda bu rəqəm təxminən 13%-dir.

Bu yerdə etiraf edirəm ki, aşırı vətənpərvər soydaşlarımla "bizi Afrika ilə müqayisə etmək lazım deyil" iradını qəbul etməyə hazırəm. Çünki Afrika hələ çata bilmək lazımdır, amma heç buna da ümid yoxdur. Ölkənin elminin, təhsilinin, iqtisadiyyatının taleyinə "ekstrasenslər" əl qatmasalar əlbəttə. İndi bütün ümidlər onlardır...

ortalama 70, "çiçəklənən" Azərbaycanda isə 66-67 il yaşayırlar. Təəccülü bu rəqəmlərin yerlərini dəyişməsi olardı. Buna isə heç ümid də yoxdur və bu, hansısa skeptisizm, pessimizim deyil.

Çünki həmin Keniyanın 17 milyard dollara "smart city" yaratdığı bir dövrdə Azərbaycanın ABŞ təhsilli "islahatçı" naziri təmsil etdiyi zümərəyə xarakterik qədim peşə sahibi həyasızlığı ilə regionların inkişafına 105 milyard xərcləndiyini iddia edib üzümüzə durur. Özü də əhalisi ildırım sürətilə azalan regionların inkişafının.

Dünən pensiyalardan qənaət edilərək büdcəyə qaytarılan 600-700 milyonu öz uğuru kimi təqdim edən onun

Ərəstun Oruclu

““Qarabağda aparılan son antiterror tədbirlərinə maddi yardım” adı altında Şərur rayonundakı əksər dövlət idarə və müəssisə əməkdaşlarının hər birinin maaşından məcburi 100 manat tutulub”.

Bu barədə “Gündəlik Naxçıvan”a maaşı tutulan işçilərdən bir qrupu şikayət edib.

Onlar tutulan pulların rayon rəhbərliyi tərəfindən mənimsəndiyini iddia edirlər. Söhbət dövlət büdcəsindən maaş alan minlərlə işçidən gedir.

Rayondakı dövlət müəssisələrinin birində çalışan A. Bayramov deyir ki, öncə sentyabr ayının maaşları on gündən artıq yubadılıb.

Maaşlar verildəndə isə məlum olub ki, onların hər birinin aylıq məvacibindən 100 manat kəsilib.

“Maaşım 600 manatdır. Sentyabr ayı üçün 500 manat

“Antiterror tədbirlərinə görə maaşımızdan 100 manat mənimsəyiblər”

Bir qrup şikayətçi

verdilər. Səbəbini soruşanda dedilər: “Qarabağda anti-terror tədbirləri görüldü, həmin pullar oraya, orduya dəstək üçün göndərildi”.

“Lakin heç kim buna inanmır. Çünki, 44 günlük müharibə zamanı da orduya yardım edənlər olmuşdu. Sonradan belli oldu ki, yardım üçün veri-

lən mal-qaranın, maddi yardımın heç də hamısı orduya göndərilməyib, böyük hissəsini rayon rəhbərliyi mənimsəyib.

Azərbaycan ordusu qüdrətli bir ordudur və büdcədən ora kifayət qədər pul ayrılır. Nəyə görə əlavə yardıma ehtiyac olmalıdır? Bu ad altında bizim pullarımızı mənimsəyirlər. Biz inanmırıq ki, prezidentimiz belə bir işə qol qoya, bizim maaşlardan ordu üçün tutulmasına icazə verə. Aldığımız maaş onsuz da bizə yetmir”.

Adının çəkilməsini istəməyən başqa bir şikayətçi də maaşından tutulan pulun həqiqətən də orduya verildiyinə

inanmır:

“Maaşlarımızdan 100 manat saxladılar. Öyrəndik ki, bütün idarə və müəssisələrdə işçilərin hər birindən bu qaydada pul yığılıb. On minlərlə işçi var. Biz ordumuza, dövlətimizə, əsgər və zabitlərimizə yardım etməyin əleyhinə deyilik. Daha da artığını etməyi özümüzlə borc bilirik. Lakin, hər şey şəffaf olmalıdır. Verdiyimiz yardımın ünvanına çatdığından əmin olmalıyıq. Lakin bu əminlik yoxdur.

Çünki, 44 günlük müharibə zamanı edilən yardımlarla bağlı ciddi söz-söhbət yaranmışdı. Orduya verilən mal-qaranın bəzilərinin sonradan rayona rəhbərlik edənlərin fermasında olduğu bilindi”.

Şikayətçilər aidiyyəti qurumlara müraciət edərək, məsələnin araşdırılmasını, onlardan qanunsuz tutulan pulların geri verilməsini tələb ediblər.

Saakaşvilidən Ermənistan rəhbərliyinə təklif

“Zəngəzuru Azərbaycana icarəyə verin”

Gürcüstanın sabiq Prezidenti Mixail Saakaşvili Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşması və kommunikasiya xətlərinin açılması ilə bağlı maraqlı təkliflə çıxış edib.

Saakaşvili növbəti müraciətində Rusiyanın Azərbaycanla Ermənistan arasında yeni hərbi münaqişənin qızışdırılmasında və regiona öz ordusunun daha böyük hissəsini yerləşdirməkdə maraqlı olduğunu qeyd edib. Saakaşvili “Facebook” sosial şəbəkəsindəki müraciətində Ermənistan rəhbərliyini Zəngəzur dəhlizini Azərbaycana icarəyə verməyə çağırıb:

“Hazırda biz Cənubi Qafqazda potensial hərbi münaqişə təhlükəsi ilə qarşılaşırıq. Özəl olaraq, Azərbaycanın öz ərazisi olan Naxçıvanla quru yolunu təmin edən dəhlizlə bağlı. Etiraf etməliyik ki, Rusiya bu münaqişənin yaran-

masında çox maraqlıdır.

Rusiya Azərbaycanın beynəlxalq mövqelərinə xələl gətirmək, Ermənistanda hakimiyyət çevrilişi etmək, müzakirə edilən dəhlizə öz sərhədçilərini yerləşdirmək

ağrısız və müsbət nümunələr var. Onlardan biri də Moldova ilə Ukrayna arasındakı yol icarəsi müqaviləsidir. Mən Odessa qubernatoru olanda buradan Dunay bölgəsinə gedirdim. Magistralın qalan hissəsini əsaslı şəkildə yeniləmişəm. Moldova bu yolu icarəyə götürməklə böyük iqtisadi gəlir əldə edirdi.

Sözügədən yolla bağlı razılaşma əldə olunarsa, Azərbaycan və Ermənistan da eynisini edə bilər. Ermənistan burada çox qazanmış olar. Həmçinin əsas beynəlxalq marşrutlara çıxış, mühüm nəqliyyat və logistika məsələləri də həllini tapacaq. Beləliklə hər iki tərəf ehtimal

mənistanda birmənalı qarşılanmayıb. Xüsusilə də rusiyə yönümlü müxalifət və Moskva xidmət edən mətbu orqanlar Saakaşvilinin təklifini “top atəşinə” tutublar.

Xatırladaq ki, bundan öncə Saakaşvili Nikol Paşinyana müraciət edərək, onu tezliklə Azərbaycanla sülh müqaviləsi imzalamağa çağırırdı. Həmçinin, Putinin onu istənilən yolla məhv etməyə çalışdığını qeyd etmişdi: “O, sizin qan düşməni-nizdir və əlində olan bütün imkanlarla – daxili iğtişaşlarla, hərbi əməliyyatların təşviqi ilə sizi devirəcək. O, sizi

istəyir.

Əslində, dünyada bənzər məsələnin həlli ilə bağlı daha

edilən münaqişədən qaçmış olacaq”.

Saakaşvilinin bu təklifi Er-

iqtsadi cəhətdən boğacaq və hibrid müharibənin bütün arsenalından istifadə edəcək”.

İdris Abbasov yazır...

Biz niyə oğurluq-əyrilik rəqabətini doğruluqdan üstün tuturuq? Niyə özümüzü düzlərlə yox, əyrilərlə müqayisə edirik? Kiçik bir vəzifə tutan kimi niyə yalını, möhtəkirliyi, harınlığı körükləyir, rüşvətə, oğurluğa, saxtakarlığa qurşanırsız? Nədanlığımız ucbatından özümüzün başına kül ələyirik?! Ali insan olmaq imkanlarımız olduğu halda, niyə zərərli bir canlıya çevrilirik?!

Hələ siz, insanlıq xislətini və dolayısıyla hər şeyini itirmiş, əvəzində vəzifə, mal-mülk “edinmiş” tıpyoq alim-kəbirin məsləhətinə bir baxın:

“Hamı alır, sən də al. Guya sən təmiz və ağıllı çıxmısan? Ya da, acından öl! Alsaydın, indi nəyin yox idi ki?! Camaat pul oğurlayır, övladına gün ağlayır, sən də düzlükdən, hətta bizim müqəddəs plagiat fəaliyyətimizdən dəm vurursan. Nə qazandı ki? Get, nə qədər kefin çəkir, yaz! Dəstəyimiz də var, köçürəcəyik də, dövlətdən mükafat, qrantımızı alacağıq da! Ha-ha-ha”...

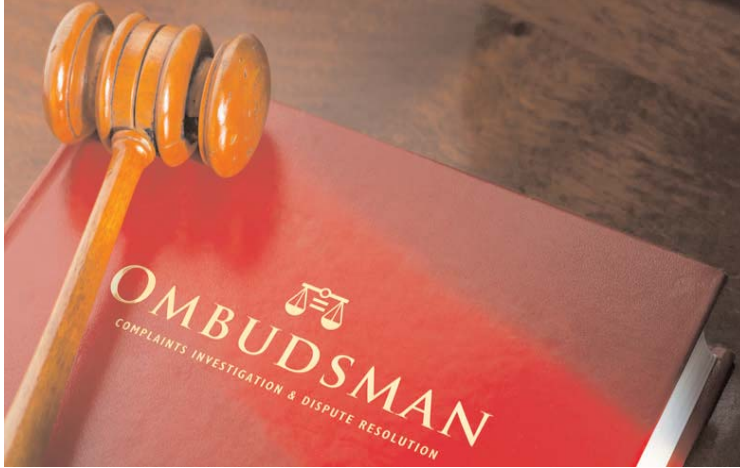
Hə, dostlar, Abbas Səhəhət demişkən: “Tfu, sən elmü-fənni-hikmətinə, həm sənə, həm də ol fəzilətinə”, ay Bapp-bapp!

Camaatın malını oğurladığın bəs deyil, hələ ölmürsən, acıq da verirən. Amma zamanın tələbi olaraq sən kimi zərərli ünsürlər süpürülüb atılacaq.

Məhz sən kimi düşüncən (düşüncəsiz) alim-akademiklərin ucbatından bu gündəyik, insan kimi yaşamaq haqqımıza qənim kəsilmisiniz. Yoxsa dünyaya Nizamilər, Füzulilər, Nəsimilər və bir çox dahilər bəxş edən bir millətin alman, ingilis, fransız, ya norveçlidən nəyi əskikdir ki, bizi onlara möhtac etmisiniz?!

Ombudsman (Aparatı) niyə dövlət orqanlarına "əmioğluluq" edir?

Bakı İnzibati Məhkəməsi Ombudsman Aparatını necə və "neçəyə" aldadır

Yəqin meşəyə odun qırmağa gedən şəxsə əmisi oğlunun ayı ilə qarşılaşacağı halda nə edəcəyi barədə gülməcdən bilgilisiniz. Ayını daşla, bıçaqla, tufənglə vuracağını deyən şəxsin əmisi oğlu "birdən daş olmadı, bıçaq işə yaramadı, tufəng açılmadı" deyəndə, "sən kimin əmioğlususan, mənim, yoxsa ayının" suallı cavabı Bir el məsələsinə dönüb. Lətifəsi Ombudsman Aparatından uzaq, bu gün yox, illərdir vətəndaş məhkəməyə gedəndə, elə bil, döyüşə gedir. Düzdür, məhkəmə işi elə dava-döyüş sayılır, amma bu davada məhkəmənin özü tərəf tutmur, arbitr, obyektiv hakim rolunu oynayır. Bizdə isə, özəlliklə, inzibati məhkəmə davasının iştirakçısı üç "cəbhə" ilə üz-üzədir: qarşı inzibati orqan, Vəkil Kollegiyası (VK) və ... hakim özünü! İndi, gəl, bu davanı ud görüm, necə udursan! Elə məhkəmə savaşımda "əmioğlunun" məhkəməyə, məhkəmənin inzibati-dövlət orqanlarına, vəkillərin məhkəməyə və dövlət orqanlarına "əmioğluluq" etməsi üzə çıxır. İnsan hüquqları üzrə müvəkkilə- ombudsmana müraciət edəndə bəlli olur ki, məhkəməyə, inzibati-dövlət orqanlarına, VK-ya "əmioğluluq edən" yekəsi elə Ombudsman Aparatı imiş!

1-ci dərəcəli Qarabağ əlili xəstəxanada sistem altında yatanda, qabaqcadan 2 ərizəsinə baxmadan, vəkil ayırmadan, hüquqi yardım göstərmədən Bakı İnzibati Məhkəməsində (h.Bəhlul Cəlalov) iddianın mümkün sayılmaması

haqqında 13.09.2023 tarixli birtərəfli qərardad qəbul edilməsindən şikayətini Ombudsman Aparatı, barəsində şikayət edilən məhkəmənin və hakimin özünə göndərilib və bütün suçun məhkəməyə müraciət edən əlildə olması cavabını alıb. Bəs məhkəmənin heç bir suçu yoxdur? Belə də deyiblər, ay Ombudsman (Aparatı) "əmioğlu", kimin müvəkkili- "əmisi oğlusan", xəstəxanada ölümlə çarpışan əlilin, yoxsa məhkəmənin, hakimin?

23.10.2023-cü il tarixli məktubla Ombudsman Aparatının (OA) rəhbəri Aydın Səfərxanlı bildirib ki, 13.09.2023 tarixli qərardadla vəkillə dövlət hesabına təmin olunma barədə ərizə rədd edilib və qərardad şəxsi kabinetdə yerləşdirildiyindən prosesual qanunvericiliyin tələbinə uyğun olaraq rəsmi qaydada verilməsi

sayılır. Buradaca yekə bir "stop" qoyub, soruşaq, hörmətli OA rəhbəri, siz kimin əmioğlususunuz, xəstəxanada sistem altında yatan əlilin, yoxsa elektron məhkəmə sisteminin adından dələduzluq edən məhkəmənin? 13.09.2023-cü ildə iddiaçı əlil xəstəxanada olanda iclas keçirilməsi, özü də bu barədə "elektron məhkəmə" sistemi araçılığı ilə məlumat verilməməsi hansı qanunda, hansı məcəllədə yazılıb? Hanı "elektron məhkəmə" informasiya sistemində vəkillə dövlət hesabına təmin olunma barədə ərizəyə baxış iclasının təyin edilməsi haqqında xəbərdarlıq, məlumat, sms-bildiriş? Öncədən iclas təyin etmədən, xəbər vermədən necə iclas keçirilə bilər? Hələ vəkilədən imtinanın vicdansız əsaslandırılmasını demirik. Hakim Bəhlul Cəlalov öncədən iddia-

nın mümkün sayılmayacağı "əması" ilə 1-ci dərəcəli Qarabağ əlilinin dövlət hesabına vəkillə təminatından imtina edib, Ombudsman (Aparatı) isə bu imtinanı "şəxsi kabinet" "əması" ilə haqlı sayır.

"Stop"u götürüb, Ombudsman Aparatının Bakı İnzibati Məhkəməsinə "xəstəxanada da "əmioğluluq" etməsinə şahid olaq: "xəstəxanada yatdığınız halda məhkəmə iclasının keçirilməsi ilə bağlı qeyd edilir ki, əvvəla, Siz məhkəmənin 02.05.2023-cü il tarixli iclasında iştirak etmiş, Sizə qanunvericiliyin tələbləri izah edilərsə də, göstərilən nöqsanlar aradan qaldırılmamışdır". Burada balaca "stop" qoyub, soruşaq, "asqırmağın qulunca nə aidliyi var", məgər 02.05.2023-cü ildə iclasda iştirak etmək 4 ay 10 gün sonra xəstəxanada yatanda iclas keçirməyə haqq verir? Eyni zamanda, məgər məhkəmənin özü "elektron məhkəmə" sistemindən yararlanmır, video görüntü yoxdur, yalından hansı izahdan danışılır, hansı sistemdə, kameranın yaddaşında yerləşdirilən izah, hansı yardım haqqında elektron sistemdə, şəxsi kabinetdə yerləşdirilən məktub, yazışma və s.?

Keçək növbəti "sayıqlamaya": "Xəstəxanada müalicə almağınız barədə sənədlərinizi elektron kabinet vasi-

təsile təqdim edə biləcəyimiz halda, bu barədə hər hansı sübut təqdim etməmişiniz". "Bərəkallah", "əmioğlu", sən kimin əmioğlususan, xəstəxanada sistem altında "internet-siz müalicə olunan" Qarabağ əlilinin, yoxsa "elektron məhkəmə" sistemində heç bir məlumat daxil etməyən məhkəmə dələduzlarının? 1-ci dərəcəli əlilə dövlət hesabına vəkil ayrılmasından imtina edən məhkəmə qarşı tərəfi- DSMF-in 39 sayılı vəkil bürosunun vəkilli, böyük mütəxəssisi Emil İsgəndərini hüquqverici sənəd olmadan işə necə buraxıb? Onu da vurğulayaq ki, VK da 1-ci dərəcəli Qarabağ əliline vəkil ayrılmasını təmin etməyib, Hüquqi Yardım və Tədris Mərkəzi 5 sayılı hüquq məsləhətxanasından vəkil (Nurəddin Kantayev) ayırsa da, sonuncu ödənişsiz olduğundan xidmətdən imtina edib.

Üç tərəflə savaşılan 1-ci dərəcəli Qarabağ əlilinin müdafiə, hüquqi yardım hüququna qadağa qoyan dördüncü tərəfin – Ombudsmanın, Aparatının "müvəkkillik diqqəti"ne xəstəxanadan çatdırırıq ki, dövlət hesabına vəkillə təminatla bağlı ərizənin təmin edilməməsi haqqında qərardaddan şikayət müddəti bitməmiş iş üzrə yekun məhkəmə aktı çıxarıla bilməz. Söz-ügedən qərardaddan şikayət işə hələ də İPM-in tələbinə uyğun apellyasiya instansiyasına göndərilir. Bu göndərilməmənin də suçu xəstəxanadakı müalicə sistemindədir, yoxsa, "elektron məhkəmə" sistemində?

Marketlər oğrularla əlbirdir?

Qarabağ qazisinin bank kartını oğurlayan barədə polisə məlumat verilmir

25 fevral 2023-cü il saat 12-43-də 1-ci dərəcəli Qarabağ qazisinin kartının metronun "Xalqlar Dostluğu" stansiyasının yaxınlığında yerləşən "Bravo" marketində unudulması və özge kartı ilə oğurluq edən şəxsin bəllirlənməsi yönündə nə polis, nə prokurorluq, nə marketlərin özü 2 aya yaxındır heç bir hərəkət etmir. Həmin gün sözügedən bank kartı ilə saat 19-40-da Nizami rayonu, Bəhrüz Nuriyev -14 ünvanındakı "Eviniz" marketində 31.50 manat, Bəhrüz Nuriyev 20 ünvanındakı "Grandmart"da saat 19-48-də 53.49 manat, "Bravo"da saat 20-43-də 13.99 manat və SPAR marketdə saat 21-12-də 2.15 manatlıq alış-veriş edilərək, olan-qalan 102 manat vəsait xərclənib. 102-yə 5-6 yol zəng edilərsə də və 102-dən şikayət bir neçə dəfə aidiyyəti üzrə Nizami RPİ-nin 24-cü Polis Şöbəsinə yönləndirilsə də, oğurluq yerinə gəlməkdən imtina edilib.

24-cü Polis Şöbəsinə 0556000064 nömrəsindən zəng edən polis əməkdaşı bildirib ki, 1-ci dərəcəli Qarabağ qazisinin şikayətinə baxmağa borclu deyil.

Bu danışıqları mobil operatorun araçılığı ilə ortaya çıxarmaq polisin və polisə nəzarət edən qurumların əlində su içmək qədər asandır. Di gəl, qərəzlə "su içmək" istənilir.

Oğurluq edilən marketlər hamısı bir məhəllədə, ayaqla 2-3 dəqiqəlik məsafədədir. Polisin gec də olsa, sözügedən marketlərdəki kamera görüntülərinə baxmaqdan imtinasını bir yana qoyaraq, marketlərin özünün oğurluq faktını gizlətməsini, ziyan çəkmiş şəxsin xahişi ilə hüquq- mühafizə orqanlarına təqdim etməməsinə nə ilə izah etmək olar? "Grandmart" Xalqlar Dostluğu marketində saat 22 radələrində ödəniş çeki çıxarıldı, amma görüntülər nə zərərçəkən kart yiyəsinin özünə verilib, nə də polisə. İnzibatçı görüntülərin yalnız polisə verilib biləcəyini desə də, yalnız polisin müraciəti əsasında verə biləcəyini vurğulayıb. Polis isə, vurğuladığımız ki-

mi, qəti surətdə gəlməkdən imtina edib. Maraqlıdır, marketlərin özlərindən oğurluq ediləndə, hətta bir çörəkdən ötrü "oğru"nun girov saxlanması faktları yetərincə bəlli olsa da, başqasına ziyan dəyəndə, heç kamera görüntülərinə baxmağa da imkan vermirlər. Belə çıxır, marketlər oğrularla əlbirdir, yoxsa niyə oğurluq barədə polisə məlumat vermirlər, özlərindən oğurluq edəndə isə müştərini "linç edirlər"? SPAR market, BRAVO çeki yoxlamaqdan belə imtina ediblər. Yəqin, məhkəmə yolu ilə görüntüləri verməyə məcbur edilər.

Bakı şəhər Baş Polis İdarəsinin təşkilat – inspektor idarəsinin reisi Bəkir

Sarıyev 05.04.2023 tarixli məktubla bildirib ki, guya 24-cü Polis Şöbəsinin əməliyyat qrupu hadisə yerinə gəlib, amma Qarabağ qazisi gəlməyib. "Hadisə yerinin fotosəkilləri çəkilməklə müvafiq sənədləşmə aparılmışdır." Və oğurluq faktında cinayət tərkibi olmadığından CPM-in 39.1.1 maddəsi əsasında cinayət işinin başlanmasından imtina edilməsi haqqında qərar qəbul edilib.

Qərarın əsaslılığının yoxlanılması məqsədilə sənədlər Bakı şəhər Baş Polis İdarəsinə göndərilib. Deyəsən, polis yeni iş metoduna keçib, şikayətçinin izahatı, marketlərdəki görüntülər alınmadan, abstrakt hadisə yerinin şekili ilə, qərar verilmədən, cinayət işinin başlanmasından imtina edilir və "xüsusatlar" da heç vaxt təsdiqini tapmır.

"Xüsusatları təsdiq edənsə" elə 102 çağrı mərkəzinin özüdür. Bütün danışıqlar günü, saati, dəqiqəsi ilə mərkəzdə qeydə alınıb. Sadəcə, peşə borcunu yerinə yetirmək qalır.

**Səhifəni hazırladı:
Məğrur Bədəsoy**

**Nazir Muxtar Babayevin
ən zəif yeri**

Yəqin xatırlayırırsız, Prezident İlham Əliyev 2023-cü ilin 6 ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə Gədəbəyin Söyüdlü kəndində baş verən olaylara görə bir sıra məmurları, o cümlədən Ekologiya və Təbii Sərvətlər naziri Muxtar Babayevi sərt tənqid etdi.

Prezident bildirdi ki, Gədəbəy rayonunda baş vermiş hadisə tamamilə qəbul ediləməzdir:

“Mən hesab edirəm ki, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ən azı səhlənkarlığa yol verib, nəzarətsizlik nümayiş etdirib, passiv müşahidəçi kimi çıxış edib və bunun nəticəsində xarici investor bizim təbiətimizi zərərleyib”.

Söyüdlü sakinlərinin şikayətlərinə toxunun dövlət başçısı qeyd etdi ki, insanlar haqlı olaraq öz etiraz səsini ucaldıblar:

Amma onların səsinə baxan olub? Yox! Bir gün, iki gün, üç gün, beş gün, hara baxırdı Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi? Bilmirdimi ki, belə problem var? Ya bilirdi gözünlü yumurdu, ya da bilmirdi. Hər ikisi qəbul edilən deyil”.

Prezidentin həmin çıxışından sonra gözlənilirdi ki, Ekologiya və Təbii Sərvətlər naziri cənab Muxtar Babayev sərt tənqidlərdən nəticə çıxaraçaq və nazirliyin işində ciddi keyfiyyət dəyişikliyi baş verəcək. Artıq o tənqidlərdən 4 aya yaxın vaxt keçib. Bəs, dəyişikliklər varmı? Nazirin fəaliyyətində müsbət istiqamətdə hansısa dönüş hiss olunurmu?

Gəlin, Ekologiya Nazirliyinin fəaliyyət istiqamətlərini, cavabdeh olduğu çoxsaylı sahələri sadalamayaq, elə ətraf mühitin mühafizəsi, konkret olaraq, meşələrin qırılması məsələsi üzərində dayanacaq. Ötən 4 ayda bu istiqamətdə hansı ciddi tədbirlər görüldü? Ümumiyyətlə, cənab Muxtar Babayev bu müddət ərzində kabinetindən çıxıb günü-gündən qırılıb seyrəkləşən meşələrimizdə olubmu? Bu ilin iyulundan bəri Söyüdlüdə ikinci sünü gölün yaradılmayacağı haqda məlumat istisna olunmaqla, nazirlik ətraf mühitin mühafizəsi istiqamətində hansı addımları atıb?

Nazirliyin rüblük hesabatları olmadığından (olsa belə, mətbuata açıqlanmır) bu suallara cavab vermək üçün ye-

ganə mənbə onun mətbuat xidmətinin gündəlik məlumatlarıdır. Bu press-relizlərdə isə təəssüf ki, əksər hallarda faktiki hava, atmosfer havasının keyfiyyəti, hansısa ictimai dinləmələr və s. haqqında məlumatlar yer alır. Nazirlik Durna günü, Qoruq günü kimi təqvim bayramları haqda məlumat paylaşmaqla işini bitmiş hesab edir. Həlbuki, meşələrin qırılması bilavasitə yay ayları və payızın əvvəllərində baş verir ki, məntiqlə yayılan məlumatlar arasında bu mövzuda xəbərlər üstünlük təşkil etməlidir. Olmaya, Azərbaycanda meşələr qırılmır? Bəlkə buna görə ETSN bu barədə susur?

Əlbəttə, belə deyil. Yay mövsümü məhz Müdafiə

“Mən hesab edirəm ki, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ən azı səhlənkarlığa yol verib, nəzarətsizlik nümayiş etdirib, passiv müşahidəçi kimi çıxış edib və bunun nəticəsində xarici investor bizim təbiətimizi zərərleyib”.

Söyüdlü sakinlərinin şikayətlərinə toxunun dövlət başçısı qeyd etdi ki, insanlar haqlı olaraq öz etiraz səsini ucaldıblar:

“Amma onların səsinə baxan olub? Yox! Bir gün, iki gün, üç gün, beş gün, hara baxırdı Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi? Bilmirdimi ki, belə problem var? Ya bilirdi gözünlü yumurdu, ya da bilmirdi. Hər ikisi qəbul edilən deyil”.

bəri Söyüdlüdə ikinci sünü gölün yaradılmayacağı haqda məlumat istisna olunmaqla, nazirlik ətraf mühitin mühafizəsi istiqamətində hansı addımları atıb?

Nazirliyin rüblük hesabatları olmadığından (olsa belə, mətbuata açıqlanmır) bu suallara cavab vermək üçün ye-

Əksər yerlərdə bu məsələ ilə bağlı kaos hökm sürür. Lerik, Yardımlı, Masallı, Cəlilabad, Oğuz, Qəbələ rayonlarında meşə sahələri sürətlə seyrəkləşir. Bu proses illərdir davam edir. Nazirlik isə saxta statistika təqdim etməklə işini bitmiş hesab edir. İnzibati cəzalar, tətbiq olunan akt və protokollar kəsilməmiş çoxillik, nadir, hətta Qırmızı Kitab düşən ağacları geri qaytarırmı? Ümumiyyətlə, niyə ETSN illərdir səbəblə yox, nəticə ilə mübarizə aparır. Yalnız hardasa yaşıllıqlar məhv ediləndən sonra bundan xəbər tutur və inzibati tədbirlərə əl atırlar. Bəs, onda nazirliyin yerli strukturları nəyə lazımdır? Əgər bu cinayətlərin qarşısı vaxtında

Ağac məzarlığında göyərən statistika

Nazirliyi, Sərhəd Xidməti hərbi hissələrinin, məktəb, xəstəxana və s. müəssisələrin, eləcə də təbii qazın olmadığı kəndlərdə əhalinin odun tədarükü gördüyü mövsümdür. Bəli, dövlət müəssisələri bu tədarükü müvafiq sənədləşmə əsasında, icazəli şəkildə həyata keçirir. Bəs, on minlərlə kənd əhalisi bu məsələdə qanunun tələblərini yerinə yetirirmi? Bunun üçün sakinlər müvafiq icazə alırmı? Onlar odun tədarükünü məhz meşələrdə bu məqsədlə təyin olunmuş ərazilərdən həyata keçirimi? Təəssüf ki, yox. Əksər yerlərdə bu məsələ ilə bağlı kaos hökm sürür. Lerik, Yardımlı, Masallı, Cəlilabad, Oğuz, Qəbələ rayonlarında meşə sahələri sürətlə seyrəkləşir. Bu proses illərdir davam edir. Nazirlik isə saxta statistika təqdim etməklə işini bitmiş hesab edir. Yəqin xatırlayırırsız, Prezident İlham Əliyev 2023-cü ilin 6 ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə Gədəbəyin Söyüdlü kəndində baş verən olaylara görə bir sıra məmurları, o cümlədən Ekologiya və Təbii Sərvətlər naziri Muxtar Babayevi sərt tənqid etdi.

Prezident bildirdi ki, Gədəbəy rayonunda baş vermiş hadisə tamamilə qəbul ediləməzdir:

Prezidentin həmin çıxışından sonra gözlənilirdi ki, Ekologiya və Təbii Sərvətlər naziri cənab Muxtar Babayev sərt tənqidlərdən nəticə çıxaraçaq və nazirliyin işində ciddi keyfiyyət dəyişikliyi baş verəcək. Artıq o tənqidlərdən 4 aya yaxın vaxt keçib. Bəs, dəyişikliklər varmı? Nazirin fəaliyyətində müsbət istiqamətdə hansısa dönüş hiss olunurmu?

Gəlin, Ekologiya Nazirliyinin fəaliyyət istiqamətlərini, cavabdeh olduğu çoxsaylı sahələri sadalamayaq, elə ətraf mühitin mühafizəsi, konkret olaraq, meşələrin qırılması məsələsi üzərində dayanacaq. Ötən 4 ayda bu istiqamətdə hansı ciddi tədbirlər görüldü? Ümumiyyətlə, cənab Muxtar Babayev bu müddət ərzində kabinetindən çıxıb günü-gündən qırılıb seyrəkləşən meşələrimizdə olubmu? Bu ilin iyulundan

lavasitə yay ayları və payızın əvvəllərində baş verir ki, məntiqlə yayılan məlumatlar arasında bu mövzuda xəbərlər üstünlük təşkil etməlidir. Olmaya, Azərbaycanda meşələr qırılmır? Bəlkə buna görə ETSN bu barədə susur?

Əlbəttə, belə deyil. Yay mövsümü məhz Müdafiə Nazirliyi, Sərhəd Xidməti hərbi hissələrinin, məktəb, xəstəxana və s. müəssisələrin, eləcə də təbii qazın olmadığı kəndlərdə əhalinin odun tədarükü gördüyü mövsümdür. Bəli, dövlət müəssisələri bu tədarükü müvafiq sənədləşmə əsasında, icazəli şəkildə həyata keçirir. Bəs, on minlərlə kənd əhalisi bu məsələdə qanunun tələblərini yerinə yetirirmi? Bunun üçün sakinlər müvafiq icazə alırmı? Onlar odun tədarükünü məhz meşələrdə bu məqsədlə təyin olunmuş ərazilərdən həyata keçirimi? Təəssüf ki, yox.

alınmırsa, iş-işdən keçəndən (ağaclar qırıldıqdan) sonra polis, prokurorluq, məhkəmə iş açırsa, o zaman nazirliyin yerli strukturlarının funksiyası nədən ibarətdir?

Son illər ETSN meşələrin qırılmasına görün necə haqq qazandırır: Odun tədarükü meşələrin qanunsuz qırılması demək deyil! Bəli, bu yaxınlarda nazirliyin yaydığı açıqlamada məhz belə deyilirdi. Yəni, meşələr qanuni qırılır! Qanuni, yaxud qanunsuz, fakt, nəticə ondan ibarətdir ki, Azərbaycan ərazisində cəmi 11 faizini təşkil edən qiymətli sərvətimiz – meşələrimiz günü-gündən qırılıb tükənməkdədir. Digər tərəfdən, hər il rayonlarda odun tədarükü üçün kəsilən ağacların əvəzinə yeniləri əkilirmi? Təəssüf ki, bu suala da müsbət cavab vermək mümkün deyildir. Meşələrin bərpası prosesi də Nazirliyin Müşfiqabad qəsəbəsində ağacəkmə kampaniyası kimi aparılır. Yalnız kampaniya, statistika xətrinə. Əkildi, vəssalam. O əkilən ağaclar böyüyəcək, yoxsa quruyacaq, burası maraqlı deyil. Statistika lazımdır, vəssalam! Sanki Azərbaycanda ETSN yoxdur, iki Statistika Komitəsi var!!!

Tamahgir məmurlar indi də təhsilimizi talayır...

Məşhur alim və filosof Tadeuş Kotarbinskiy deyib: "Müəllimlər çox işləyib, az alırlar". Təxminən 200 il bundan öncə deyilmiş bu kəlam sanki bugünkü cəmiyyətimiz üçün deyilib. Təhsil hər bir xalqın incə və ağırlı yeridi, o cümlədən də bizim

M. Mərdanovun gedişindən sonra təhsilimizin başına gələn (gətirilən) nazirlərin heç biri xüsusi nə iləsə yadda qalmayıb. Emin Əmrullayevdən gözləntilər çox olsa da, hələ ki, bunun şahidi olmuruq. Elə az öncə 743 müəllimin sertifikatı imtahanından keçməyib də əmək müqavilələrinə xitam verilməsi, ictimaiyyətin təzyiqindən sonra onlara bir il möhlət verilməsi dediklərimizin təsdiqi.

İllərlə ali təhsil ocaqlarında bilik alan müəllimin yenidən test edilməsi, biliklərinin yoxlanılması hansı məntiqə sığır? Deməli ya o təhsil ocağı müəllim üçün kifayət olan bilik vermir, ya da "gələcək" müəllim öhdəsinə düşənlərə başdan-sovdu yanaşır.

Bütün hallarda, "günah keçisi" olmaq müəllimin payına düşür. Halbuki, ali təhsil müəssisələrinin borcudur, cəmiyyətə savadlı, bilikli, yorulmaz, ləyaqətli kadr-müəllimlər təqdim etmək.

Bu yazıda əslində 2023-cü il üçün dövlət büdcəsindən (1.1.1.32, 1.1.1.33 maddələr üzrə) təsnifatı uyğun, tək cə xidmət sahəsi üzrə Elm və Təhsil nazirliyinə ayrılmış milyonlarla manatdan bəhs edəcəkdik. Amma müəllim adı gələndə istər-istəməz dərinliklərə baş vurmaları olursan

P. S. Müqəddəs peşə sahibi, həm də valideyndən sonra həyatda hər bir gəncə əziz olan MÜƏLLİMLƏR, bizi bağışlayın, bağışlayın ki, indi Sizdən qat-qat savadsız məmurlar rüşvət almaq, zəhmətsiz gəlir «qapazlamaq» naminə ortaya "sertifikasiya" adlı oyun atıb müəllim adını aşağılayırlar...

Son günlər Bakı şəhər 3 sayılı Klinik xəstəxanaya (Sabunçu xəstəxanası) direktor təyin olunmuş Nurəngiz Bəşirova tərəfindən baş verən mənfi hallar xəstəxana kollektivi arasında böyük narazılığa səbəb olub.

Qeyd edək ki, Bakı şəhəri 3 sayılı Sabunçu xəstəxanasının keçmiş baş həkimi Fikrət Zeynalov 4 ay öncə əməkli olmaq üçün yaş həddini keçməsilə bağlı təqaüdə göndərilib.

Onun yerinə isə adı müxtəlif qalmaqalarda hallanan, əvvəllər Xocavənd xəstəxanasında baş həkim və Beyləqan rayon mərkəzi xəstəxanasında direktor vəzifələrində işləmiş Nurəngiz Bəşirova

həkimin barəsində açılmış cinayət işinə xitam verildiyinə görə, baş həkimin bərpasına etiraz əlaməti olaraq yuxarı dövlət orqanlarına və müxtəlif instansiyalara ardıcıl şikayət ərizələri göndəriblər.

Şikayətlərin Xocavənd xəstəxanasında durumu daha da çətinləşdiyini gören TƏBİB rəhbərliyi, Vüqar Qurbanov 2020-ci ilin fevral ayında yaxşı işləyən baş həkim adı ilə Nurəngiz Bəşirovanı Beyləqan rayon Mərkəzi Xəstəxanasına direktor təyin edib. Yeni direktorun təyinatı Beyləqan rayonunun çoxsaylı tibb işçiləri, o cümlədən rayon əhalisi tərəfindən etirazla qarşılanır.

xanasında direktorun rüşvət-xorluğu barədə söz-söhbət rayonda geniş yayıldı, ədalətsizlik, haqsızlıq elə həddə çatdı ki, direktor Nurəngiz Bəşirovanın qanunsuz işdən çıxardığı peşəkar tibb işçiləri nəhayət, rayon və respublikanın prokurorluq və məhkəmə orqanlarına müraciət etdilər. Qanunsuz işdən çıxarılmış tibb işçiləri iş yerlərinə bərpa edilmək iddiası ilə məhkəməyə müraciət etməklə yanaşı, eyni zamanda direktorun xəstəxanada törətdiyi cinayət xarakterli əməllərinin araşdırılması ilə əlaqədar rayon və Respublika Prokurorluğuna şikayət ərizələri müraciət etdilər.

da çalışan tibb işçilərinə hansı məramla, ilginç sürprizlərlə rəhbərlik edir?!...

Bu barədə ölkəmizin DİA.az, Yenixəbər, "Reportyor.tv" və digər saytlarda 3 sayılı klinikanın yeni direktorunun tətbiq etdiyi "iş metodu" ilə yaxından tanış olmaq imkanı qazandıq. Reportyor.tv yazır ki, direktor Nurəngiz Bəşirova nöqsanları əldə bayraq edib, ondan çirkin məqsədinə nail olmaq üçün istifadə etməklə, həm peşəsinə, həm də həmkarlarına qarşı tor qurur, ədalətsiz hərəkət edir...

Daha sonra saytdan oxuyuruq: "Bir müddət keçdikdən sonra Nurəngiz Bəşirova 3 sayılı Şəhər Klinik Xəstəxana-

"Məni bura TƏBİB deyil, Mehriban xanım Əliyeva göndərib" - 3 sayılı klinikanın direktoru Nurəngiz Bəşirova

TƏBİB-in icraçı direktoru Vüqar Qurbanov tərəfindən direktor vəzifəsinə təyin olunub.

Nurəngiz Bəşirovanın Bakı şəhəri 3 sayılı Klinik (Sabunçu) xəstəxanasına direktor vəzifəsinə təyin olunduqdan az sonra sakitlik hökm sürən adı-çəkilən klinikada dedi-qodu söhbətlər çoxalıb. Direktor tərəfindən işdən qanunsuz çıxarılmaq hiss edən həkimlər, tibb bacıları və sanitarlar pozulmuş əmək hüquqlarını bərpa etmək üçün mübarizəyə hazırlaşırlar.

Məlumat üçün direktor Nurəngiz Bəşirovanın əmək fəaliyyəti haqqında qısa arayış verməyi vacib hesab edirik. Bildirək ki, Nurəngiz Bəşirova Xocavənd xəstəxanasında baş həkim vəzifəsində çalışarkən doğulmamış körpələrin dünyaya gəlməsi barədə saxta sənəd tərtib edərək, dövlət pulunu mənimsəməsinə ciddi şübhələr yaranıb. Buna görə, 2016-2017-ci illərdə Ağcabədi Rayon Prokurorluğu baş həkim barədə cinayət işi açılıb və istintaq işi aparılıb. Cinayət işi açıldıqdan az sonra Nurəngiz Bəşirova Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən Xocavənd rayon xəstəxanasının baş həkimi vəzifəsindən azad olunub.

Təxminən bir il keçdikdən sonra Ağcabədi Rayon Prokurorluğunda açılan cinayət işi müəmmalı şəkildə xitam edilib. Cinayət işinə xitam verildikdən sonra Nurəngiz Bəşirova 2018-ci ildə Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən yenidən Xocavənd xəstəxanasına baş həkim vəzifəsinə bərpa edilib.

Bərpadan sonra Xocavənd rayon xəstəxanasında çalışan bir qrup həkim, tibb işçisi baş

Eyni zamanda, Beyləqan xəstəxanasına yeni direktor təyin olunmuş Nurəngiz Bəşirovanın Xocavənd rayon xəstəxanasında törətdiyi mənfi əməllər barədə yazılar ölkə mediasında sürətlə tirajlanmağa başlayır. Maraqlıdır ki, Beyləqan xəstəxanasında direktor təyinatından sonra yaranmış gərginlik səngiməmiş yeni direktorun günahı və səhvi üzündən rüşvət-xorluq faktları barədə rayonda geniş şayiələr yayıldı, ölkə mediasında direktorun işəgötürmə ilə yığıdığı rüşvət faktları ilə əlaqədar yazılar işıq üzü gördü.

Bir sözlə, qısa müddətdə Beyləqan rayon Mərkəzi Xəstəxanasının direktoru Nurəngiz Bəşirovanın kadr islahatı adı altında apardığı rüşvət-xorluqla sıx bağlı olan fəaliyyəti işə alındı. Direktor xəstəxanada, əhali arasındakı narazılıq və şikayətlərə məhəl qoymadan, təcrübəli, peşəkar həkim və tibb bacılarını heç bir əsas olmadan işdən çıxardı, işdən çıxarılan peşəkar tibb işçilərinin yerinə rüşvətlə götürdüyü savadsız, tibbi təhsili belə, olmayan adamların işə görürməsi rayonda böyük rezonans verdi.

Beyləqan Mərkəzi Xəstə-

sında guya, ciddi nöqsanları özünəməxsus formada araşdırır. Əslində, araşdırmada məqsəd xəstəxanada olan nöqsanları ortadan qaldırmaq deyil, sabiq baş həkim Fikrət Zeynalov yuxarı dairələrə arzulanmaz şəxs kimi təqdim etməkdir. Guya, Nurəngiz Bəşirova direktor təyin olunduqdan sonra klinikada korrupsiya hallarını ortaya çıxarıb, nəticələri sübut kimi özündə saxlayır.

Bundan əlavə, klinikaya ayrılan vəsaitlərin Fikrət Zeynalov tərəfindən mənimsənildiyini kollektivə təlqin edir. Özünün Xocavənddə və Beyləqanda məşğul olduğu mənimsəmə hallarının izini 3 sayılı klinikada axtarır. Bu məqamda Nurəngiz Bəşirovanın diqqətinə çatdırmaq istəyirik ki, Fikrət Zeynalov istər sırası həkim, istərsə də baş həkim işlədiyi bütün fəaliyyəti dövründə dövlətə və xalqa şərəflə, sədaqətlə xidmət edib. Bu haqda əlimizdə kifayət qədər sübutlar var.

Nəhayət, direktorun tez-tez kollektivdə təkrar etməyi çox sevdiyi bir maraqlı ifadəsi də var. Nurəngiz Bəşirova hər yerdə deyir ki, "məni bura TƏBİB deyil, Mehriban xanım Əliyeva göndərib". Amma bu ifadəyə inanmaq bir qədər çətin və düşündürücüdür. Məgər Birinci vitse-prezidentin işigücü o qədər azdır ki, hətta klinikaya direktor təyin olunmasına da nəzarət edir?!..

Növbəti yazılarımızda 3 sayılı Şəhər Klinik Xəstəxanasına yeni təyin olunan direktor Nurəngiz Bəşirova haqqında daha geniş, ətraflı məlumatlar, dərc edəcəyik. Bizi izləməyi unutmayın (Reportyor.TV)

Yapışqan, benzin, boya iyləməyin təhlükələri

Yəqin ki, ətrafınızda yapışqan, benzin, lak, boya kimi məhsulların qoxusunu sevmə, bundan zövq alan insanlara rast gəlmisiniz.

Bu məhsulları qoxulamaq zamanla, hətta onlardan asılı olmağa da gətirib çıxarır. Bir çoxumuz üçün qəribə görüne bilər. Lakin sadalananlar narkomanıyanın bir növü hesab edilən toksikomanıyanın əlamətləridir. Toksikomanıya son illər Azərbaycanda kəskin sürətdə artan xəstəliklər sırasında yer alır.

Bəs, onunla necə mübarizə aparmaq lazımdır? Bu xəstəlik daha çox hansı yaşlarda müşahidə olunur?

Səhiyyə Nazirliyi Bakı Şəhər Narkoloji Mərkəzinin həkim-narkoloqu Fizzə Baxışova bildirib ki, toksikomanıya narkomaniyadan fərqlənmə-

diyi üçün şübhələnmə əlamətləri eynidir: "Toksikomanlıq insan psixikasına təsir edən bihuşedici maddələrin sui-istifadəsi nəticəsində yaranan həmin maddələrlə, psixi və fiziki asılılıq ifadə olunan xəstəlik vəziyyətidir. Lakin qeyd etmək lazımdır ki, hazırda toksikomanıya termini istifadə olunmur. Bu termin sovet dövrünün termini olub. Onunla bağlıdır ki, narkotik siyahısına daxil olmayan maddələrdən asılı olan şəxslərə toksikoman termini istifadə olunurdu. Daha çox hüquqi müstəvidə dəyərləndirmədir. Tibbi prizmadan baxdıqda, narkotik maddələrdən yaranan asılılıq xəstəliyi ilə eynidir. Bu maddələr insanın bütün orqanizminə, mərkəzi sinir sistemində, insanın davranışına, psixi vəziyyətinə, düşüncə səviyyəsinə xüsusi təsir göstərir. Bunun nə-

ticəsində şəxsiyyətin xarakteri dəyişir. Bundan əlavə, narkotik maddələrin istifadə edilməsi nəticəsində görmə illuziyaları və hallüsinasiyaları, kəskin depersonalizasiya vəziyyəti müşahidə oluna bilər".

Həkimin sözlərinə görə, əksər hallarda toksikomanıya xəstəliyi narkotik maddə istifadə edən şəxslərdə yaranır: "Narkotik maddələrdən asılı olan şəxslər, narkotik maddə qəbulunu dayandırdıqdan sonra onlarda əsasən dərman vasitələrdən istifadə halları müşahidə olunur. Qeyd etmək lazımdır ki, alkoqolizmədən əziyyət çəkən şəxslər çox vaxt benzodiazepin asılılığına düçar olurlar ki, bu da toksikomanıyanın bir növüdür.

Keçmiş illərə baxdıqda hazırda uçucu maddələr, benzin və digər maddələrdən istifadə halları müşahidə olunur. Psixotrop maddələrdən asılılıqda olduğu kimi müalicəsi eynidir. Kompleks yanaşma şəklində daha yaxşı nəticə əldə etmək mümkündür. Bu zaman ilkin olaraq detoksikasiya, sonrakı dövrdə psixokorreksiya, psixoterapiya, reabilitasiya aparılır".

Mövzu ilə bağlı saytımıza açıqlama verən psixoloq Fəad Əsədov deyir ki, toksikomanıyaya daha çox erkən

gənclik və yeniyetməlik dövründə rast gəlinir: "Toksikomanıya zərərli maddələrə qarşı duyulan bir sevgi, bir istəklə müşahidə olunan vəziyyətdir. Bu, müxtəlif səbəblərdən insanda yarana bilər. Ola bilər ki, insanın bədənində, qanında hansısa kimyəvi elementlərin çatışmazlığından yaranır, ya da narkotik istifadəçilərinə. Toksikomanıya bəzən uşaqlıqdan da ola bilər. Görə bilərsiniz ki, bəzi uşaqların benzin, boya və bu kimi başqa maddələrin qoxusundan xoşları gəlir. Bəzən hətta deyirlər ki, "benzini içmək istəyirəm". Lakin surf toksikomanıya şəklində gənclik və yeniyetməlik dövründə üzə çıxır".

Psixoloqun sözlərinə görə, bu xəstəliyin müalicəsi zamanı psixoterapiyadan da istifadə olunmalıdır: "Bununla mübarizə aparmaq üçün təbii ki, başlıca olaraq marifləndirmək lazımdır. Xarici ölkələrdə adətən belə insanlar yatılı olaraq xəstəxanalarda qalaraq müalicə alırlar. Müalicə üçün həm dərmanlardan, həm də psixoterapiyadan istifadə olunur. Hər ikisinin paralel getməsi önəmlidir".

Qeyd edək ki, Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, 2022-ci ildə ilk dəfə qoyulmuş diaqnozla 590 nəfər toksikomanıya xəstəsi qeydə alınıb. Lakin bu rəqəm 2000-ci ildə 11 nəfər olub. 2000-ci ildə tibb müəssisələrində qeydiyyatda olan toksikomanıya xəstələrinin sayı 104 nəfər idisə, ötən il bu say 1156 nəfərə çatıb.

Bu tərəvəzin qızardılmışı da faydalıdır

Pomidor likopinlə zəngindir. Bu maddə güclü xərçəng əleyhinə təsirə malikdir. Həmçinin likopin ürək-damar sistemi xəstəliklərinin riskini azaldır.

Pomidorda olan likopinin miqdarı termik emaldan, yeni bişirildikdən sonra xeyli artır. Eyni zamanda yağlarla birlikdə yedikdə likopin orqanizm tərəfindən daha yaxşı mənimsənilir.

Ona görə də pomidoru azca zeytun yağında pörtlədib və ya qızardıb yemək lazımdır.

Təsisçi:

Tapdıq Abbas

Baş redaktor:

Akif Nəsirli

Birinci müavin:

Şahnaz Salehqızı

İnformasiya şöbəsinin müdiri:

Röyal Əsədli

Bölgə müxbirləri:

Vaqif Cəmiləoğlu
Sadıq Sadıqov
Fərman Məhəmməd Əzizli

İqbal Məmmədov
İlkin Əsədzadə

Qəzet 16 fevral 2003-ci ildən çıxır.

Ünvan: AZ 1073, Azərbaycan, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, 6-cı mərtəbə "Azərbaycan" nəşriyyatı

E-mail: paralel_qazeta@mail.ru

Qəzet Vüqar Tofiqoğlu mətbəəsində çap olunur.

Əlyazmalara rəy verilmir və geri qaytarılmır.

Qeydiyyat №257

Sifariş: 2185 Tiraj: 1550

Dırnaq yemək vərdişindən necə qurtulaq?

Dırnaqları yemək olduqca yaygındır və ondan qurtulmaq o qədər də asan deyil.

İnsanlar uşaqlıqda dırnaqlarını yeməyə başlayırlar. Psixoloqlar bu davranışı uşaqlıqda müxtəlif stress və narahatlıq formaları ilə əlaqələndirirlər. Mütəxəssislər deyirlər ki, insan məktəbdə bunu etməyə başladıqdan sonra vərdiş artıq formalaşdığı üçün bəzən dayana bilmir.

Bu pis vərdişdən imtina etmək üçün özünü vaxt ayırmalısınız. Onu bir gündə tərk etmək alınmır.

Effektiv olmaq üçün acı

dadı olan xüsusi lakdan istifadə edin və ya barmaqlarınızın ucunu bandajla sarın və əlcək taxın. Bu sizin üçün bir növ maneə yaradacaq.

Əgər əsəbi olduğunuz zaman dırnaqlarınızı yeməyə başlayırsınızsa, o anda əllərinizə nə isə götürməyə çalışın. Məsələn, kiçik bir topu sixa

və ya bir şey çəkə bilərsiniz. Bu üsullar sizə kömək etmirsə, psixoloq və ya psixoterapevtə məsləhət almaq daha yaxşı olar.